

รายงานการวิจัย

ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Readiness of Network Schools in Professional Teaching Experience of
Students in Bachelor of Science in Industrial Education,
Program in Agricultural Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

โดย

ศราวุธ อินทรเทศ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากเงินรายได้
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

ชื่อโครงการวิจัย	ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ผู้ดำเนินการวิจัย	นายศราวุธ อินทรเทศ
หน่วยงาน	สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีงบประมาณ	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่จะรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ ศึกษาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเครือข่าย ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษาด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ความพร้อมของสถานศึกษาด้านจำนวนการรับและการดูแลนักศึกษา ความพร้อมของสถานศึกษาด้านงานวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นักศึกษาจะฝึกสอน ความพร้อมของสถานศึกษาด้านครูพี่เลี้ยง ความพร้อมของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ คือ ผู้บริหาร และอาจารย์ที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกสอนในสถานศึกษาเครือข่ายจำนวน 10 แห่ง โดยมีผู้บริหารจำนวน 29 คน ครูพี่เลี้ยง 24 คน รวมเป็น 53 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามสำหรับครูพี่เลี้ยง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.86 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 58.63 มีตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการ ร้อยละ 51.73 มีประสบการณ์ในตำแหน่งการบริหารน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 31.03 และมีประสบการณ์ในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร้อยละ 93.10 อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.83 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 45.83 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.34 อายุ

ราชการ 21-30 ปี ร้อยละ 41.66 ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 62.50 และไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเป็นครูพี่เลี้ยง ร้อยละ 66.67

สถานศึกษาเครือข่ายส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เครือข่ายร้อยละ 83.33 สามารถรับและดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 1-5 คนและสามารถประจำชั้นและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ 1-5 รายวิชา ส่วนใหญ่รายวิชาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถสอน คือ รายวิชาด้านพืช รายวิชาด้านสัตว์ รายวิชาด้านอุตสาหกรรม เกษตร และอื่น ๆ สำหรับรายวิชาด้านพืชส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ พืชไร่ การขยายพันธุ์พืช ไม้ผล การเพาะเห็ด หลักพืชกรรม ไม้ประดับ ไม้ดอก ดินและปุ๋ย พืชผักสวนครัว การจัดการสถานเพาะชำ และอื่น ๆ รายวิชาด้านสัตว์ส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ การผลิตโคเนื้อ การผลิตสัตว์ปีก หลักการเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงสัตว์น้ำ การผลิตโคนม การผลิตสุกร โภชนศาสตร์ และอื่น ๆ รายวิชาด้านอุตสาหกรรมเกษตรส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การถนอมอาหาร ผลิตภัณฑ์พืช ผลิตภัณฑ์สัตว์ แป้ง และอื่น ๆ

สถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมด้านครูพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.52 มีความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.10

Research title	Readiness of Network Schools in Professional Teaching Experience of Students in Bachelor of Science in Industrial Education, Program in Agricultural Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Researcher	Sarawut Intorrathed, Ph.D.
Department	Agricultural Education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Year	2010

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study general information of administrators, mentor teachers, and schools that accept student teachers in Bachelor of Industrial Education, program of Agricultural Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, and 2) to study readiness of network schools such as area and environment, number of student teachers, number of subjects and number of classes, mentor teacher, learning-teaching management. Populations were 29 administrators and 24 mentor teachers in 10 network schools. Research tools were questionnaires for administrators and mentor teachers. Frequency, maximum, minimum, mean, and percentage were employed in statistical analysis.

Findings revealed that most of administrators were male (75.86%), more than 50 years old (58.63%), associate principal (51.75%), less than 6 years in administrator position (31.03%), and delegated in taking care of student teachers (93.10%). Most of mentor teachers were female (70.83%), more than 50 years old (45.83%), in Bachelor degree (58.34%), 21-30 years in working (41.66%), less than 6 years in being mentor teacher (62.50%), and not trained in being mentor teacher (66.67%).

Most of network schools were ready in area and environment (83.33%). They were able to accept and take care of 1-5 student teachers that occupy classes and 1-5 subjects for teaching practice. Most of subjects that student teachers were able to teach: plant, animal, agro-industry and so on. Most of plant subjects were vegetable, flowering and ornamental plant, agronomy, propagation, fruit,

mushroom, plantation, ornamental plant, flowering plant, soil and fertilizer, garden vegetable, nursery, and so on. Most of animal subjects were cattle, poultry, animal feed, aqua culture, dairy, swine production, nutrition, and so on. Most of agro-industry subjects were principles of agro-industry, food processing, preservation, plant product, animal product, starch, and so son. Network schools were most ready in mentor teacher (mean=4.52), more ready in learning-teaching management both process of learning-teaching management and factor affection learning-teaching (mean=4.10)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชดากร พลภักดี ซึ่งได้ให้ความกรุณาแนะนำและช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยงในสถานศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา ซึ่งได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยอย่างดีและสมบูรณ์ ขอขอบคุณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่สนับสนุนทุนวิจัยจากเงินรายได้ในการทำการวิจัย รวมทั้งบุคลากรในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกระดับที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา

คณะผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ศราวุธ อินทรเทศ

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	4
นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความหมายและความสำคัญของวิชาชีพครู.....	5
มาตรฐานวิชาชีพครู.....	7
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษตร.....	15
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2551).....	18
การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
ประชากรในการวิจัย.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32

	การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล.....	32
บทที่ 4	ผลการวิจัย.....	32
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและอาจารย์ที่เลี้ยง.....	32
	ตอนที่ 2 ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเครือข่าย.....	36
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
	สรุปผลการวิจัย.....	49
	อภิปรายผลการวิจัย.....	53
	ข้อเสนอแนะ.....	54
	บรรณานุกรม.....	56
	ภาคผนวก.....	58
	แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้บริหาร.....	59
	แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับอาจารย์ที่เลี้ยง.....	71

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา.....	33
2	ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูพี่เลี้ยง.....	34
3	แสดงความพร้อมด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเครือข่าย.....	36
4	แสดงความพร้อมด้านจำนวนการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน รายวิชาและรายวิชาที่นักศึกษาสามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ สถานศึกษาเครือข่าย.....	37
5	แสดงความพร้อมด้านครูพี่เลี้ยงของสถานศึกษาเครือข่ายตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง.....	40
6	แสดงความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเครือข่ายตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง.....	41
6.1	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน.....	41
6.2	ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน.....	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาของคนในชาติเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมควบคู่กันไป การเตรียมครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการผลิตครู โดยสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครู ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพครู เพื่อตอบสนองความต้องการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป

การจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมา มีปัญหาหลายประการที่เป็นสาเหตุทำให้ต้องมีการปฏิรูปขนานใหญ่ ปัญหาสำคัญประการหนึ่งก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับครู และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งในการผลิตและพัฒนาครู อาจารย์ให้มีความรู้ ความสามารถและปริมาณที่เพียงพอ พบว่า นโยบายจำกัดอัตรากำลังคนภาครัฐ ผนวกกับการใช้มาตรการจูงใจให้ครูออกก่อนเกษียณทำให้ต้องสูญเสียครูไปจำนวนมาก อีกทั้งบัณฑิตครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ บางส่วนจบการศึกษาแล้วไม่ได้ประกอบอาชีพครู-อาจารย์ มีปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิ และขาดแคลนครูในบางพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง (แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559) สำหรับการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 52) และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กล่าวไว้ว่า

“ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ”

ในการผลิตครูนั้น สถานศึกษาที่จะรับนักศึกษาฝึกสอน เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการพัฒนา นักศึกษา ให้เป็นครู หรือบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะในหลักสูตรการผลิตครู 5 ปี กำหนดให้นักศึกษามีประสบการณ์วิชาชีพครู โดยไปทำหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ 2 ภาคการศึกษา ดังนั้น ควรทำในรูปแบบสหกิจศึกษาโดยให้นักศึกษาเหล่านี้ไป ปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยได้หน่วยกิตตามหลักสูตรที่ครูสภารับรอง เพื่อให้ นักศึกษาครูเรียนรู้

ประสบการณ์จริงในโรงเรียน และมีอาจารย์ไปนิเทศการสอนเป็นระยะ ๆ รวมทั้งในโรงเรียนดังกล่าวจะมีครูอาวุโสเป็นครูพี่เลี้ยงให้คำแนะนำประสบการณ์วิชาชีพทั้งการสอนและการทำงานในโรงเรียน

จากที่กล่าวมา สถานศึกษาเครือข่าย ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ต้องเป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพราะครูสภา ได้กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ มากมาย และสถานศึกษาต้องลงนามในเครือข่ายของสถาบันผู้ผลิตครู ซึ่งสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ได้เปิดหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร มีวัตถุประสงค์ หลักคือ เพื่อผลิตบัณฑิตด้านครุศาสตร์เกษตร ที่มีความรู้และทักษะทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ให้สามารถปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และการศึกษาพื้นฐานในภาครัฐและเอกชน และมีคุณธรรม จริยธรรม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และรักษาสังแวดล้อม โดยในหลักสูตรได้ให้นักศึกษา ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 12 หน่วยกิต แบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 จำนวน 6 หน่วยกิต และ วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2 จำนวน 6 หน่วยกิต มีคำอธิบายรายวิชา คือ วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รูปแบบสหกิจศึกษาในสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนทางวิชาชีพทางด้านการเกษตร หรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เป็นการบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยฝึกปฏิบัติการวางแผนการศึกษา การจำแนกผู้เรียนโดยการสังเกต สัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษา รวมถึงการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการสอน การประเมินผลและปรับปรุงการเรียนการสอน การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ฝึกปฏิบัติดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และการจัดโครงการทางวิชาการ ภายใต้การควบคุมและเห็นชอบของคณะฯ

จากเหตุผลดังกล่าว ในการผลิตบัณฑิตของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรที่ต้องการพัฒนานุเคราะห์ด้านครุศาสตร์เกษตรที่มีความสามารถทางการสอน และการปฏิบัติงานเกษตรนั้น เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงเห็นควรที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่อง ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อนำข้อที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาเตรียมความพร้อมในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อผลิตบัณฑิตให้ออกไปเป็นครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่จะรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. ศึกษาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเครือข่าย ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่
 - 1.1 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำนวนการรับและดูแลนักศึกษา จำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้น
 - 1.2 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านครูพี่เลี้ยง
 - 1.3 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ได้แก่ กระบวนการ จัดการเรียนการสอน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน
2. ขอบเขตของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ที่ทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยงของ นักศึกษาฝึกสอนในสถานศึกษาเครือข่าย
3. ขอบเขตสถานที่ที่ศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาเครือข่ายที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในช่วง 3 ปี ย้อนหลังที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2551) คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถเป็นข้อมูลในการอบรมหรือสร้างสถานศึกษาเครือข่าย ให้มี ความรู้ความเข้าใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หรือสถานศึกษาอื่นที่มีการจัดการ เรียนการสอนเพื่อผลิตครู
3. ผลการวิจัยนี้จะช่วยชี้แนะแนวทางให้แก่สถานศึกษาเครือข่ายในการเตรียมตัวเพื่อฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้เป็นแนวทางในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป
2. สถานศึกษาเครือข่ายและสถานศึกษาอื่น ๆ ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมพร้อมเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา
3. มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการทุกแห่งที่จัดการศึกษาทางด้านการศึกษากษตรสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ตามความเหมาะสม

นิยามศัพท์

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ตรงในสถานการณ์จริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของการเป็นครู ที่สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้จัดให้นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ทั้ง 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง 2 ปี) หลักสูตรเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง 2 ปี) และหลักสูตรอุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง 2 ปี) เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่เรียน โดยกำหนดระยะเวลาในการฝึกประมาณ 1 ภาคเรียน

สถานศึกษาเครือข่าย หมายถึง สถานศึกษาที่คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังได้ร่วมลงนามแล้วหรือกำลังดำเนินการข้อตกลงทางวิชาการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วย/รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้บริหารในตำแหน่งอื่น ที่ประจำการอยู่ในสถานศึกษา ซึ่งสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลการบริหาร/การจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นักศึกษาฝึกสอนของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูประจำการอยู่ในสถานศึกษาเครือข่ายที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาและข้อแนะนำเกี่ยวกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นักศึกษาฝึกสอนของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของวิชาชีพครู
2. มาตรฐานวิชาชีพครู
 - 2.1 มาตรฐานบัณฑิต
 - 2.2 มาตรฐานสถานศึกษาสำหรับฝึกปฏิบัติการสอน
 - 2.3 มาตรฐานครูพี่เลี้ยง
 - 2.4 มาตรฐานอาจารย์นิเทศก์
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษตร
4. หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2551)
5. การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของวิชาชีพครู

วิชาชีพครูถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งจะเห็นว่า เป็นอาชีพที่สำคัญต้องรับภาระหน้าที่ต่อสังคมและบ้านเมืองเพราะต้องปลูกฝัง ความรู้ ความคิด เจตคติ ให้กับเยาวชนของประเทศชาติเพื่อให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญต่ออาชีพครู และต่อระบบการศึกษาค่อนข้างสูง

ได้มีผู้ให้ความหมายแก่คำว่า “ครู” ปรากฏในเอกสารหลายฉบับจากทั้งของบุคคลและองค์กร แม้ในงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนก็มักจะให้ความหมายและความสำคัญของครูที่มีผู้กำหนดคำนิยามต่าง ๆ ไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 1-3) กล่าวว่า “ครู” เป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ ทักษะ การสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และการสั่งสอนอบรมเพื่อปลูกฝังให้ศิษย์เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประกอบอาชีพ เพื่อความผาสุกในชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม ครู คือ บุคคลผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนกุลบุตรธิดา ทั้งในด้านศีลธรรมจรรยา สุขภาพอนามัย ครูจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์สูง ซึ่งจะสามารถนำความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เหล่านั้นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้เด็ก

ได้รับความเจริญงอกงามและพัฒนาการทุกด้าน มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อเด็กเสมอ (สุวิทย์และคณะ, 2540) นอกจากนั้นยังมีการเปรียบเทียบ “ครู” เป็นเสมือนสิ่งที่มีความหมายสำคัญ ดังเช่น

“ครู” คือ “แสงเทียนหรือดวงประทีป” ที่ส่องทางสว่างของชีวิตให้แก่ศิษย์

“ครู” คือ “เรือจ้าง” ที่ส่งศิษย์จากฝั่งน้ำฟากหนึ่งไปยังฝั่งน้ำอีกฟากหนึ่ง จนสำเร็จ แล้วย้อนกลับไปปรับศิษย์รุ่นใหม่เพื่อส่งไปยังอีกฟากหนึ่ง ทำเช่นนี้เป็นประจำทุกปีและต่อเนื่อง งานของครูจึงเป็นงานที่ทำอย่างไม่รู้จบ เป็นงานหนัก สัมกับความหมายของคำว่า “ครู” ที่มาจากคำว่า “คุรุ” แปลว่า “หนัก” “ครู” คือ “แม่พิมพ์ของชาติ” เพราะครูเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ ครูมีลักษณะเช่นไร ก็จะมีฝักอบรมให้ศิษย์เป็นเช่นนั้น ดังนั้น ครูจึงต้องเป็นคนดี คนเก่ง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่งจนเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ได้

“ครู” คือ “ปูชนียบุคคล” ครูผู้ได้สั่งสมบารมีและคุณงามความดีมาเป็นเวลานาน ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์หลายรุ่นจนกระทั่งได้รับความเคารพ เชื่อถือ ศรัทธาจากศิษย์และเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ในการชี้นำความเจริญมาสู่สังคม จะได้รับความเคารพยกย่องสรรเสริญและขนานนามว่าเป็น “ปูชนียบุคคล” สังคมจะระลึกถึงคุณงามความดีของครูผู้นั้นอย่างไม่เสื่อมคลาย แม้จะสิ้นชีพไปนานเพียงใดก็ตาม

คนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นว่า ครู คือ ผู้สร้างคน เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่งของสังคมโดยทำงานสร้างคนเป็นงานละเอียดอ่อน ครูจึงเป็นคนพิเศษที่ต้องมีความอดทน มีความพยายาม และที่สำคัญต้องมีความรักในงานอาชีพครู จึงจะทำงานด้วยความเสียสละและมีความสุข เมื่อได้เห็นความสำเร็จของศิษย์ ทั้งความสำเร็จในขั้นต้นหรือขั้นสูงขึ้นไป

จากความหมายของครู ดังที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของวิชาชีพครูที่มีต่อสังคมเป็นอย่างมาก จึงได้กำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงประเภทหนึ่ง เช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น เช่น แพทย์ วิศวกร สถาปนิก ทนายความ พยาบาล สัตว์แพทย์ ฯลฯ ซึ่งจะต้องประกอบวิชาชีพเพื่อบริการต่อสาธารณชนตามบริบทของวิชาชีพนั้น ๆ แล้ว ยังมีบทบาทสำคัญต่อสังคมและความเจริญก้าวหน้าของประเทศอีกด้วย กล่าวคือ (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ, 2548 : 1)

1. สร้างพลเมืองดีของประเทศ โดยการให้การศึกษาก้าวหน้าขั้นพื้นฐานที่จะทำให้ประชาชนเป็นพลเมืองดีตามที่ประเทศชาติต้องการ
2. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
3. สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชาติ จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ให้มีการรักษาความเป็นชาติไว้อย่างมั่นคงยาวนาน

มาตรฐานการผลิตวิชาชีพครู

มาตรฐานการผลิตครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนา ให้สามารถเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงนั้น ได้ถูกกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่กล่าวถึงการผลิต และการพัฒนาครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพราะเป็นกฎหมายที่รัฐ และผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามโดย หมวด 7 ครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กล่าวไว้ว่า

“ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดย การกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คุณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ”

นอกจากนี้การผลิตบัณฑิตศึกษาศาสตร์ยังต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด 4 มาตรฐานสำคัญ อันได้แก่

1. มาตรฐานบัณฑิต
2. มาตรฐานสถานศึกษาสำหรับฝึกปฏิบัติการสอน
3. มาตรฐานครูพี่เลี้ยง
4. มาตรฐานอาจารย์นิเทศก์

มาตรฐานบัณฑิต

องค์ประกอบของมาตรฐาน	เกณฑ์การรับรอง
1. ความรู้	1) เรียนครบตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภา 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินของสถาบันการผลิตครู
2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	1) มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี 2) มีรายงานผลการผ่านเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูที่ คุรุสภากำหนด ได้แก่ 2.1) สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ 2.2) สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน 2.3) สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.4) สามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน
3. การปฏิบัติตน	- มีการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับความเป็นครู โดยมีผลการรับรองความประพฤติจากสถาบันการผลิตครู
4. การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู	- เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูโดยมีหลักฐานที่แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ที่กำหนด และผ่านการประเมินจากสถาบันการผลิตครู

สถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน

หลักสูตร ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่มีหน้าที่หลักในการผลิตบุคลากรทางการศึกษา ที่เป็นหลักสูตร 5 ปี ตามกฎของคุรุสภา ที่มีคณะกรรมการคุรุสภาพิจารณา มีมติให้ หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต ต้องปฏิบัติการสอนในหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ให้จัดมีได้ 2 รูปแบบ (รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 3/2549) คือ

1. ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด 1 ปี หรือ
2. ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด และปฏิบัติการสอนในสถานประกอบการที่มีการจัดการเรียนการสอน รวมเป็นระยะ 1 ปี

นอกจากนั้นคณะกรรมการยังมี ข้อเสนอแนะและข้อสังเกต คือ การฝึกปฏิบัติการสอนควรฝึกจาก สถานการณ์จริง และควรได้เรียนรู้จากครูที่เป็นแม่แบบ และการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษา มีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้

1. จะประเมินอย่างไร
2. จะให้ใครเป็นผู้ดำเนินการ
3. จะใช้วิธีการประเมินอย่างไร จะใช้วิธีการอาสาหรือ จะใช้กระบวนการเฝ้าสังเกต
4. จะกำหนดระยะเวลาสถานศึกษา ที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภาอย่างไร
5. สถานศึกษาที่คุรุสภารับรองจะมีทุกเขตพื้นที่การศึกษาหรือไม่
6. สถานศึกษาในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคจะมีผลต่อประกันในทางวิชาชีพหรือไม่
7. คุรุสภาจะต้องรับรองสถานศึกษาทุกแห่งหรือไม่

ทั้งนี้คณะกรรมการยังมีข้อเสนอแนะ คือ ควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติตามมาตรฐาน คุณสมบัติของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ดังนี้

1. สถานศึกษาควรมีกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้รับการ พัฒนาอย่างครบถ้วน
2. สถานศึกษามีครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท
3. สถานศึกษาจะมีครูเพียงพอ ตามที่เกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนดตามมาตรฐาน หรือไม่

และการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับการปฏิบัติการสอน จะเป็นแนวทาง ประกอบการพิจารณาของสถาบันผลิตครูในการเลือกสถานศึกษาสำหรับการฝึกสอนของนักศึกษา และจะ นำไปสู่การรับรองปริญญาตามมาตรฐานวิชาชีพ ตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่ง มาตรฐานสถานศึกษาสำหรับฝึกปฏิบัติการสอน ดังที่ ประกาศคณะกรรมการ คุรุสภา (วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2549) เรื่อง หลักเกณฑ์คุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน

เพื่อบังคับให้เป็นไปตามมาตรา 44 (ก)(3) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการ ศึกษา พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควบคุม ต้องผ่านการปฏิบัติการ สอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การ ประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ คุรุสภากำหนด และประกาศคุรุ สภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อประกอบวิชาชีพ กำหนดให้สถานศึกษา สำหรับปฏิบัติการสอนมีคุณลักษณะที่คณะกรรมการ คุรุสภากำหนด ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ 3/25469 วันที่ 20 มีนาคม 2549 คณะกรรมการคุรุสภาจึงกำหนดคุณสมบัติของ สถานศึกษาสำหรับปฏิบัติ การสอนไว้ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีมาตรฐานคุณสมบัติตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้ หรือ
- (2) เป็นสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินและได้มาตรฐานคุณภาพจาก
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

2. ให้สถาบันซึ่งจัดการศึกษาตามหลักสูตรปริญาตรีทางการศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) จัดส่งรายชื่อสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอนที่เป็นเครือข่ายของสถาบันต่อเลขาธิการคุรุสภา เพื่อนำเสนอคณะกรรมการคุรุสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้สถาบันจัดให้มีการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาสถาบันที่เป็นเครือข่ายอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และแจ้งคุรุสภาทราบทุก 5 ปีในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมสถานศึกษาสำหรับการปฏิบัติการสอน ให้สถาบันเสนอต่อเลขาธิการคุรุสภาเพื่อนำเสนอคณะกรรมการคุรุสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบเพิ่มเติม

3. ในกรณีที่สถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอนมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
ในข้อ 1 ให้สถาบันซึ่งจัดการศึกษาตามหลักสูตรปริญาตรีทางการศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) เสนอต่อเลขาธิการคุรุสภาเพื่อนำเสนอคณะกรรมการคุรุสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นรายกรณี

4. ให้เลขาธิการคุรุสภาจัดทำประกาศรายชื่อสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอนที่ได้รับความเห็นชอบตามข้อ 2 และแจ้งให้สถาบันทราบ

มาตรฐานคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน

ก. มาตรฐานด้านกระบวนการ ประกอบด้วยมาตรฐานและตัวบ่งชี้การพิจารณาดังต่อไปนี้

(1) สถานศึกษามีการจัดการองค์การ โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(1.1) สถานศึกษามีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงาน
อย่างเป็นระบบ

(1.2) สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์

(1.3) สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม

(1.4) สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล

(2) สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(2.1) สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

(2.2) สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

(3) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(3.1) สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ และปลอดภัย

(3.2) มีระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข

(3.3) สถานศึกษามีสาธารณูปโภค

(3.4) สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอและมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

(4) สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(4.1) สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือ ความรู้ความสามารถ

(4.2) ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

(4.3) สถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

(5) สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(5.1) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

(5.2) สถานศึกษามีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยง แก้ปัญหาท้องถิ่นได้ นำไปปฏิบัติได้จริง

(6) สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(6.1) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

(6.2) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(6.3) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

(6.4) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้ ทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น

(6.5) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

(6.6) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

(6.7) สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง

(6.8) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา

ข. มาตรฐานด้านปัจจัย ประกอบด้วยมาตรฐานและตัวบ่งชี้การพิจารณาดังต่อไปนี้

(1) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(1.1) ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(1.2) ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม และซื่อสัตย์

(1.3) ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด

(2) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(2.1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

(2.2) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง

(2.3) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

(2.4) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและหลักการบริหารจัดการ

(3) ครูมีจิตวิญญาณความเป็นครู มีคุณธรรม และจริยธรรม โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(3.1) ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและ เท่าเทียมกัน

(3.2) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

(3.3) ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และอุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน

(3.4) ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ

(3.5) ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

(3.6) ครูศึกษาหาความรู้ และพัฒนาการสอนอยู่เสมอ

(4) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(4.1) ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายหลักสูตร

(4.2) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(4.3) ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 4

(4.4) ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

(4.5) ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

(5) ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(5.1) ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

(5.2) ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

(5.3) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

(6) ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(6.1) ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป

(6.2) ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก โท

(6.3) ครูได้สอนตรงกับความถนัด

(6.4) ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนปีละไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง

(7) สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(7.1) สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

(7.2) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

(8) สถานศึกษามีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ

(8.1) สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ

(8.2) สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

(9) สถานศึกษามีการจัดองค์การ โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ความพร้อมในการเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

- (9.1) สถานศึกษามีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแผนพัฒนา
- (9.2) สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- (9.3) สถานศึกษามีระบบการดูแล นิเทศและประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา
- (9.4) สถานศึกษาจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- (9.5) สถานศึกษากำหนดงานให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเหมาะสมและตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
- (9.6) สถานศึกษามีการกำหนดแผนกลยุทธ์จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นแผนแม่บทการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
- (9.7) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน
- (9.8) สถานศึกษาจัดกิจกรรมในท้องถิ่นที่ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เข้าร่วมเพื่อรู้จักบุคคลสำคัญและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น
- (9.9) สถานศึกษามีการจัดสวัสดิการที่จำเป็นแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- (9.10) สถานศึกษาสามารถจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ออนไลน์ การพัฒนานักเรียน และกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูอื่นๆ

(10) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

- (10.1) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- (10.2) ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการเกี่ยวกับการเป็นหน่วย ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- (10.3) ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

(11) ครูมีความสามารถในการเป็นครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

- (11.1) ครูรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

(11.2) ครุมีทักษะและเทคนิคในการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

(11.3) ครุครองตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณครู และการเป็นครุมืออาชีพ

(11.4) ครุมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

มาตรฐานครุพี่เลี้ยง

คุรุสภากำหนดมาตรฐานด้านคุณสมบัติพี่เลี้ยงไว้ดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีคุณลักษณะของความเป็นครู

มาตรฐานอาจารย์นิเทศก์

คุรุสภากำหนดมาตรฐานด้านคุณสมบัติอาจารย์นิเทศก์ไว้ดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. มีทักษะการนิเทศ โดยมีประสบการณ์ในการนิเทศไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ มีประสบการณ์ในการสอน 3 ปี
3. มีคุณลักษณะเป็นแบบอย่างที่ดี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูเกษียณ

ครูเกษียณที่ทำหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาชีพเกษียณก็คงไม่ต่างกับครูในสาขาวิชาชีพอื่นที่จะต้องมียุทธลักษณะพิเศษที่พึงประสงค์ 4 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะด้านวิชาการ

คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการแบ่งออกเป็นด้านความรู้วิชาการทั่วไป และความรู้ด้านวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ ระดับความรู้ การถ่ายทอดความรู้ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล

วัชร บวรสิงห์ (2527 : 23) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการของครูไว้ว่า

1. รู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง
2. มีความรู้อย่างกว้างขวาง ในสิ่งใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาที่ตนสอน
3. มีการค้นคว้าหาความรู้อยู่เป็นนิจ
4. นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ

5. มีความรู้ในวิชาครูเป็นอย่างดี

6. ควรมีความรู้ความสามารถพิเศษนอกเหนือจากสาขาวิชาที่สอน

จากคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการของครู จะเห็นได้ว่า การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมานั้น อาจจะล้าหลังไม่ทันต่อเหตุการณ์สภาพความเป็นอยู่ของสังคม ดังนั้น ครูควรขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ครูอาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรม จำเป็นต้องมีความรู้ความถนัดทางวิชาชีพเป็นอย่างดี เพราะการสอนวิชาชีพทุกสาขาวิชาชีพจะต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเป็นสำคัญ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

2. คุณลักษณะด้านการสอน

การสอนเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้นตอน การสอนของครูจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้มากน้อยเพียงไรจะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมต่าง ๆ ในการสอน ในแต่ละครั้งที่เข้าสอน เช่น พฤติกรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัว การเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์ การวัดประเมินผลการสอน จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะต้องมีความสามารถในการสอน โดยดำเนินการสอนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ปรับการสอนให้เข้ากับสภาพของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ (ศศิประภา งามขำ, 2540 : 18)

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายการศึกษาที่ชัดเจน (Have clear purpose)

2. ต้องศึกษาผู้เรียน (Study pupils) ศึกษาความต้องการ ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน ควรศึกษาผู้เรียนเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล

3. รู้จักสนองความต้องการของผู้เรียน (To meet childrens needs) และหาโอกาสพบปะเด็ก สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กแต่ละคนมีความรู้คล้อยคลึงกัน ทำให้เกิดความมั่นคงมีความจริงใจ

4. รู้จักชุมชน (To know community) ต้องจัดการสอน เพื่อสนองความต้องการของชุมชนและสำรวจแหล่งความรู้ของชุมชน เพื่อเป็นแนวทางจัดการศึกษานอกสถานที่ แหล่งบุคคล แหล่งห้องสมุด วิทยากรวิทยุ และแหล่งอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ

5. วางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (Make effective plan) ทักษะในการวางแผนเป็นองค์ประกอบการสอนตลอดเทอม

6. สร้างเนื้อหาให้มีความหมาย (Make content meaningful) ให้ตรงกับปัญหาในระดับความคิดและความสามารถในการเรียนของเด็ก และคำนึงถึงวัยวุฒิ

7. ใช้กระบวนการกลุ่ม (Group process) กระบวนการกลุ่มในห้องเรียนมีประสิทธิภาพ

8. การใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ (Use varied material)

9. การประเมินผลที่ได้รับ (Evaluate outcome)

10. การรักษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน (Maintain professional relationship) ครูที่ประสบความสำเร็จ จะให้ความสนใจต่อการสร้างความสัมพันธ์ ต่อเพื่อนร่วมอาชีพมาก เช่น ต่อครูใหญ่ และครูอื่น ๆ ตลอดจนนักเรียนและผู้ปกครอง ชุมชน

บุญธรรม จิตตอนันต์ (2527 : 85-90) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูเกษตรในเรื่องความรู้ความสามารถด้านการสอนวิชาเกษตรกรรม ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการสอน คือ เรียนวิชาการสอน และออกฝึกสอนก่อนออกมาเป็นครูเกษตร มีแผนการสอนในวิชาที่ตนเองสอนอย่างดี และจะต้องมีความเข้าใจความต้องการของนักเรียน
2. ขั้นดำเนินการสอน คือจะต้องมีวิธีการสอนที่ดี และจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะกับสภาพของนักเรียน ใช้และผลิตอุปกรณ์การสอนได้อย่างดี สอนเนื้อหาวิชาที่เป็นประโยชน์ และตรงกับความต้องการของนักเรียน สามารถตอบปัญหาอย่างมีหลักการและเหตุผลสามารถควบคุมชั้นที่สอนได้อย่างดี
3. ขั้นวัดผลประเมินผล คือ ครูเกษตรจะต้องทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนในแต่ละวิชาที่สอน เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนต่อไป และติดตามดูการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนอยู่เสมอ

3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครู เพราะครูกับนักเรียนต้องพบกันทุกวัน ต้องทำงานด้วยกัน โดยไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ ครูที่มีบุคลิกภาพที่ไม่ดีย่อมทำให้นักเรียนถอยห่างไม่อยากเข้าใกล้ ครูจึงควรมีบุคลิกภาพที่ชักชวนให้นักเรียนอยากเข้าใกล้ เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนมีสัมพันธ์อันดีต่อกัน เป็นปัจจัยให้การเรียนการสอนสำเร็จผลโดยสมบูรณ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2524 : 12) ได้กล่าวถึงการเตรียมตัวในด้านบุคลิกภาพเพื่อที่จะเป็นครูเกษตร สรุปได้ 4 ประการ คือ

1. อารมณ์ เป็นการควบคุมอารมณ์ไม่ให้เปลี่ยนแปลงง่าย หรือไม่โกรธง่าย หรือ หัวเราะง่าย เพราะผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูควรใช้เหตุผลให้มากกว่าใช้อารมณ์
2. จิตใจ ต้องมั่นคง ไม่อ่อนไหว ผู้ที่เตรียมการสอนมาดี และเคยผ่านการฝึกสอนมาบ้างแล้วมักไม่มีปัญหาในเรื่องการสั่งหรือประหม่า
3. การแต่งกาย ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับสถานภาพของตนเองให้ดูสุภาพเรียบร้อยไม่ฉูดฉาด ทรงผมเหมาะสม

4. มนุษยสัมพันธ์ ควรฝึกให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พยายามทักทายสนทนากันตามโอกาส
พรทิพย์ วิจิเจริญ (อ้างโดย สถาพร ดียิ่ง, 2539 : 26-27) กล่าวถึงลักษณะประจำตัวด้านบุคลิกภาพของคุณสมบัติของครูเกษตรที่ดี สรุปได้ ดังนี้

1. มีความรักในอาชีพครู ตั้งใจทำงาน มีความรับผิดชอบ
2. มีความยุติธรรม มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี
3. พุดชัดเจน ใช้ภาษาถูกต้อง
4. มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งกายและใจ
5. ประพฤติและวางตัวอยู่ในกรอบศีลธรรม เป็นที่ยอมรับในชุมชน
6. มีความสุภาพ แต่งกายเหมาะสม

4. คุณลักษณะด้านคุณธรรม

คุณธรรม คือ ความดีสูงสุด ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงาม อยู่ในจิตสำนึก อยู่ในความรู้สึกผิชอบชั่วดี อันเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้ง ควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออก สนองความปรารถนาของสังคม

พระมหาอดิสร ธีรสีโล (2540 : 2) กล่าวว่า คุณธรรมสำหรับครูเป็นคุณงามความดีที่ครูได้ประพฤติปฏิบัติ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในชีวิตของการเป็นครู ดังนั้น จึงถือได้ว่าคุณธรรมของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครู สำหรับการวางตัวที่ดีของครู อันจะนำไปสู่การมีคุณธรรม ตามแบบอย่างพฤติกรรมในการวางตัวที่ดีของครู คือ

1. มีความเสียสละ
2. มีความรักเด็ก และเพื่อนมนุษย์
3. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
4. ไม่เป็นทาสของอบายมุขทุกชนิด
5. มีความจริงใจ มีความอดกลั้น
6. มีความยุติธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่การสอน การวัดผล
7. วางตนให้เหมาะสมแก่ความเป็นครู ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
8. มีความขยันขันแข็งในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติอยู่
9. ไม่มีความสัมพันธ์อันชั่วช้ากับศิษย์หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ครองของตน
10. ยึดมั่นในศีลห้าและมรรคแปดเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2551)

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2551) ชื่อภาษาอังกฤษ Bachelor of Science in Industrial Education (Agricultural Education) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อผลิตบัณฑิตด้านครุศาสตร์เกษตร ที่มีความรู้และทักษะทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ให้สามารถปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และการศึกษาพื้นฐานในภาครัฐและเอกชน และมีคุณธรรม จริยธรรม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และรักษาสีงแวดล้อม

2. เพื่อผลิตบัณฑิตด้านเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมการเกษตร ที่มีความรู้และ ทักษะทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้สามารถปฏิบัติงานในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือประกอบอาชีพอิสระได้ โดยมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกที่ดีงามต่อสังคมในการดำเนินชีวิต

3. เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย พัฒนา และบริการวิชาการทางด้านครุศาสตร์เกษตร/การเกษตร

โดยมีโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

1. จำนวนหน่วยกิตรวม 170 หน่วยกิต

2. โครงสร้างของหลักสูตร

ก. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	6	หน่วยกิต
เลือกเรียน	6	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาภาษา	12	หน่วยกิต
บังคับเรียน	12	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
เลือกเรียน	6	หน่วยกิต
กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์	6	หน่วยกิต
บังคับเรียน	3	หน่วยกิต
เลือกเรียน	3	หน่วยกิต
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	134	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาชีพครูทั่วไป	53	หน่วยกิต
วิชาชีพครูทั่วไป	21	หน่วยกิต
บังคับเรียน	21	หน่วยกิต
วิชาชีพครูเฉพาะ	14	หน่วยกิต
บังคับเรียน	21	หน่วยกิต
*เลือกเรียนวิชาชีพครูทั่วไป/วิชาชีพครูเฉพาะ	6	หน่วยกิต
วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	12	หน่วยกิต
บังคับเรียน	21	หน่วยกิต
กลุ่มวิชาชีพทางการเกษตร	81	หน่วยกิต
วิชาพื้นฐานทางการเกษตร	21	หน่วยกิต
บังคับเรียนทุกแขนงวิชา	21	หน่วยกิต
วิชาชีพเฉพาะแขนงวิชา	60	หน่วยกิต
บังคับเรียน	24	หน่วยกิต
เลือกเรียน	36	หน่วยกิต

โดยแบ่งออกเป็น 3 แขนงวิชา ดังนี้

- 1) แขนงวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช
- 2) แขนงวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์
- 3) แขนงวิชาอุตสาหกรรมเกษตร

วิชาการฝึกงานทางการเกษตร	-	หน่วยกิต
บังคับเรียน	-	หน่วยกิต
ค. หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จัดการเรียนการสอนหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ใน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ และสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทั้งด้านการสอนและการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอนตามสถานศึกษาต่างๆ อีกทั้งได้จัดทำคู่มือการฝึกสอน เพื่อให้นักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้อง ได้นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้ (ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร, 2541 : 3-8)

จุดมุ่งหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยส่งนักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามสถานศึกษาต่าง ๆ เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษาได้นำเอาทฤษฎีที่เรียนมาไปทดลองปฏิบัติและปรับปรุงให้เหมาะสมกับนักเรียนและปัญหาที่เกิดขึ้น
2. เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาและฝึกประสบการณ์การบริหารจัดการในสถานศึกษาที่ไปฝึกสอน ตลอดจนปัญหา และวิธีการในการแก้ปัญหา
3. เพื่อให้นักศึกษาได้ปรับตัวเข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครูและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาที่นักศึกษาไปฝึกสอน
4. เพื่อให้นักศึกษามีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติของนักศึกษาที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. ต้องสอบผ่านวิชาการศึกษา คือ การประเมินผลการเรียนการสอน จิตวิทยาการศึกษา วิธีสอนทั่วไป สื่อการเรียนการสอน การสอนวิชาเฉพาะ การสอนแบบจุลภาค และผ่านการเรียนวิชาทางเทคโนโลยีการเกษตร (การผลิตพืช/ การผลิตสัตว์/ อุตสาหกรรมเกษตร) ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต
2. ต้องเป็นนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ชั้นปีที่ 2

3. มีความสามารถสอนได้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
4. สามารถร่วมกิจกรรมของสถานฝึกสอนได้ตามความเหมาะสม
5. สามารถปฏิบัติตามระเบียบของสถานฝึกสอน

การเตรียมตัวของนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. ติดต่อผู้ประสานงานเพื่อเลือกโรงเรียนฝึกสอน
2. เลือกโรงเรียนและรายวิชาที่โรงเรียนกำหนดให้
3. รายงานตัวต่อสถานที่ฝึกสอน ตามวัน เวลา ที่สถานฝึกสอนกำหนด
4. เขียนแผนการสอนและบันทึกการสอน ในรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย

ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร- การผลิตพืช สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ และสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ห้อง 1 ออกฝึกสอนในภาคเรียนที่ 2 ของปีสุดท้าย สาขาวิชาใดที่มีนักศึกษา ห้อง 2 ให้ออกฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ของปีสุดท้าย

2. นักศึกษาจะฝึกสอนประจำ ณ สถานที่ฝึกสอนสัปดาห์ละ 4 วัน ยกเว้นวันศุกร์ ตั้งแต่เปิดภาคเรียนของสถานที่ฝึกสอน จนถึง 2 สัปดาห์สุดท้าย ก่อนปิดการเรียนการสอนของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. จำนวนชั่วโมงฝึกสอน

- ภาคทฤษฎีควรมีเวลาสอนไม่น้อยกว่า 2 คาบ ต่อสัปดาห์ ไม่เกิน 2 รายวิชา
- ภาคปฏิบัติควรมีเวลาสอนไม่น้อยกว่า 6 คาบต่อสัปดาห์

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยง

1. แนะนำนักศึกษาฝึกสอนแก่นักเรียนในชั้น
2. แนะนำนักศึกษาฝึกสอนให้เข้าใจสภาพการเรียนและปัญหาของนักเรียน
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้สังเกตการสอนของตนก่อนลงมือปฏิบัติจริง
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำแผนการสอน และบันทึกการสอน
5. สาธิตการสอน แนะนำและทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้ดูเป็นแบบอย่าง
6. สังเกตการสอนและการทำงานของนักศึกษาฝึกสอนอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้สอนโดยลำพัง ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องตามหลักการเพื่อให้การสอนเป็นไปได้อย่างดี
7. ช่วยแนะนำนักศึกษาฝึกสอนในด้านการจัด การเลือก การทำ การใช้สื่อการสอนตลอดจนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ
8. ตรวจสอบบันทึกการสอนพร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะล่วงหน้า ก่อนที่นักศึกษาฝึกสอนจะทำการสอน

9. ปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกับอาจารย์นิเทศ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาฝึกสอน
10. วัดผลและประเมินผลนักศึกษาฝึกสอน
11. ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้เหมาะสม

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์นิเทศ

1. นิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกสอน
2. ตรวจสอบทิศการสอนและแผนการสอน เพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษาฝึกสอน
3. สังเกตการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในชั้น เพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษาฝึกสอน
4. พบนักศึกษาฝึกสอน เพื่อรับทราบปัญหาในการฝึกสอน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะอย่างสม่ำเสมอ
5. พบครู-อาจารย์พี่เลี้ยง ปรึกษาและวางแผนร่วมกันเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาฝึกสอน
6. พบผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทราบนโยบายของโรงเรียน และสร้างสัมพันธภาพอันดีตามโอกาสที่สมควร
7. เข้าร่วมสัมมนาฝึกสอน เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขแก่นักศึกษาฝึกสอน
8. ประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาฝึกสอน

ต่อผู้ประสานงานวิชาฝึกสอน

- ต้องส่งตารางสอนให้แก่ผู้ประสานงานวิชาฝึกสอนภายในสัปดาห์แรกของการฝึกสอน

ต่อสถานที่ฝึกสอน

1. ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เช่น การลงเวลาไป - กลับ การลาป่วย และลา กิจธุระส่วนตัว แต่งกายให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างครูที่ดี
2. ปฏิบัติตามระเบียบอื่น ๆ ที่ทางสถานที่ฝึกสอนวางเอาไว้
3. ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
4. ศึกษาให้เข้าใจความหมายและนโยบายของสถานที่ฝึกสอน
5. ศึกษาให้เข้าใจถึงระเบียบกฎ ข้อบังคับ ของสถานที่ฝึกสอน
6. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานที่ฝึกสอน
7. สอนและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสุดความสามารถ
8. สนทนากับอาจารย์ทุกท่านเท่าที่มีโอกาส เพื่อเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์จากท่านเหล่านั้น
9. ยอมรับสภาพที่ไม่เหมือนกันของแต่ละสถานที่ที่ไปฝึกสอน

10. ทำคนให้เป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ท่านอื่น ๆ โดยเฉพาะอาจารย์พี่เลี้ยง
11. ปฏิบัติตามระเบียบข้อกำหนดของการใช้ห้องพัสดุ และระวางนิสัยเพื่อเธอของนักศึกษา

ฝึกสอนเอง

ต่อการสอน

1. สอนในชั้นที่ได้รับมอบหมายตามตารางสอนและวิชาที่กำหนดไว้
2. เตรียมการสอนก่อนเข้าสอนทุกครั้ง
3. สอนแทนในชั้นที่อาจารย์ขาดตามคำสั่ง
4. ติดตามคุณภาพการสอนของตนเองอยู่เสมอด้วยการสังเกต การทดสอบและอื่น ๆ
5. สำรวจความก้าวหน้าของตนเองอยู่เสมอว่า ในช่วงระยะเวลาหนึ่งมีอะไรเปลี่ยนแปลงไปบ้าง
6. จัดหาสื่อการเรียนการสอนมาประกอบการสอนเท่าที่เหมาะสม
7. ตรวจงานที่มอบให้ผู้เรียนทำทุกครั้งด้วยความละเอียดรอบคอบ
8. สร้างบรรยากาศของชั้นเรียนให้อบอุ่นเป็นกันเอง
9. ทำตัวให้อยู่ในบรรยากาศของการสอนนั้น ๆ อย่างจริงจัง
10. เลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน
11. การสอนจะต้องพูดให้นักเรียนที่นั่งหลังสุดได้ยินทุกคำพูด
12. อย่าพูดเร็วเกินไป เพราะผู้เรียนมีความรู้ในช่วงที่สอนน้อยกว่านักศึกษา
13. บันทึกการสอนก่อนเข้าสอน 1 สัปดาห์

ต่ออาจารย์พี่เลี้ยง

1. ปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำชี้แจงของอาจารย์พี่เลี้ยง
2. ปรึกษาอาจารย์พี่เลี้ยงเกี่ยวกับการสอน การปกครอง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
3. ช่วยอาจารย์พี่เลี้ยงเตรียมเอกสารประกอบการสอน
4. ช่วยทำสื่อการเรียนการสอน
5. ช่วยตรวจการบ้าน
6. ช่วยอาจารย์พี่เลี้ยงทำงานอื่น ๆ ที่เห็นสมควร

ต่ออาจารย์นิเทศก์

1. ปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ
2. เสนอโครงการที่ทำและผลงานที่ทำไปแล้วให้อาจารย์นิเทศก์ทราบ
3. ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
4. ส่งบันทึกการสอนให้ตรวจ

หน้าที่อื่น ๆ

1. ให้ความร่วมมือกับสถานที่ฝึกสอน เกี่ยวกับงานพิเศษ เช่น กีฬา ดนตรี และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางสถานที่ฝึกสอนจัดขึ้น
2. ทำงานหรือกิจกรรมที่จำเป็นในวันหยุดที่ผู้บริหารขอความร่วมมือ
3. จัดทำบัญชีเรียกชื่อ ระเบียนนักเรียน ระเบียนสะสม และงานธุรการต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์พี่เลี้ยง
4. พยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคณะครูของสถานที่ฝึกสอน
5. นักศึกษาต้องเข้าร่วมสัมมนาการสอนตามที่ภาควิชาฯกำหนด

สิ่งที่นักศึกษาฝึกสอนควรปฏิบัติ

1. มีความสนใจในตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง
2. มีปฏิภาณและความสามารถในการตัดสินใจ
3. มีความสามารถในการปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ปัญหาได้อย่างฉลาด
4. สนใจซักถามปัญหาต่าง ๆ
5. ช่วยดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาดของห้องเรียน ผู้เรียนและสถานที่ฝึกสอน
6. วางตัวให้เหมาะสมและมีความตั้งใจในการสอน
7. พอใจและเต็มใจที่จะอยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีของสถานฝึกสอนและชุมชน
8. มีความประพฤติเรียบร้อย
9. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานที่ฝึกสอน
10. รู้จักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
11. รู้จักเลือกทำและใช้อุปกรณ์การสอน
12. มีความสุขุมเยือกเย็น
13. ไม่นินทาหรือเปิดเผยเรื่องราวต่าง ๆ ที่เห็นว่าไม่สมควร
14. ทำบันทึกการสอนอย่างดีก่อนที่จะทำการสอนทุกครั้ง
15. รู้จักรับผิดชอบงานในหน้าที่รับผิดชอบของตน
16. เป็นผู้มีเมตตา กรุณาต่อผู้เรียนและผู้อื่น
17. มีความสามารถในการปกครองชั้นเรียน
18. รู้จักสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา

การปฏิบัติของนักศึกษาฝึกสอนก่อนสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. ต้องสอนบทเรียนต่าง ๆ จนจบบริบูรณ์ตามแผนการสอน ตามที่ได้วางแผนไว้

2. ต้องตรวจการบ้านหรืองานอื่น ๆ ที่ให้นักเรียนทำให้เรียบร้อย และส่งคืนให้เรียบร้อย
3. อุปกรณ์ทุกชิ้น หนังสือทุกเล่มที่นักศึกษาขอขยืมมาใช้ในระหว่างการสอน ต้องส่งคืนและเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. ก่อนออกจากสถานที่ฝึกสอน ควรกล่าวลาผู้บริหาร รองผู้บริหาร หัวหน้าหมวด อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์ท่านอื่น ๆ และนักเรียน ตามมารยาทที่งดงาม

การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรได้กำหนดแบบประเมินผลการฝึกสอน ไว้ดังนี้

1. แบบประเมินผลการฝึกสอนภาคทฤษฎี
2. แบบประเมินผลการฝึกสอนภาคปฏิบัติ
3. แบบสรุปการประเมินผลการฝึกสอน

โดยจะมีการประเมินการสอนภาคทฤษฎี (อย่างน้อย 4 ครั้ง) และภาคปฏิบัติ (อย่างน้อย 4 ครั้ง) แล้วนำคะแนนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่ได้มาเฉลี่ยลงในแบบสรุปการประเมินผลการฝึกสอน รวมคะแนนเฉลี่ยที่ได้ทั้งในส่วน of อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ แล้วตัดเกรดตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำส่งผู้ประสานงานรายวิชา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุดมศักดิ์ นิกรพิทยา (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ดำเนินการ โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพและความเหมาะสมในระดับปานกลางถึงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. เมื่อเริ่มฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงเห็นว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้ความสามารถ ทักษะด้านการเรียนการสอน และการทำหน้าที่ของครู อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ประสานงานโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์เห็นว่า โรงเรียนมีวัสดุที่จำเป็นสำหรับทำสื่อการสอน มีสื่อการสอนที่มีคุณภาพหรืออยู่ในสภาพดี มีหนังสืออ่านประกอบอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง
3. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเห็นว่า ความสม่ำเสมอในการนิเทศของครูพี่เลี้ยงอยู่ในระดับปานกลาง ของอาจารย์นิเทศก์อยู่ในระดับน้อย
4. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ประสานงานโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ เห็นว่า ลักษณะการประสานต่อไปนี้ ดำเนินการได้ในระดับปานกลาง คือ การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสถาบันเป็นไปอย่างมีระบบ ตัวแทนของวิทยาลัยพบปะเพื่อรับทราบปัญหา และทำแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสม่ำเสมอ และมีการประสานงานที่ดีระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง

เมื่อใกล้จะสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงเห็นว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้ความสามารถและทักษะต่อไปนี้อยู่ในระดับมาก คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน เนื้อหาอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับวิชาที่สอน หลักจิตวิทยาการสอน ธรรมชาติและพัฒนาการของผู้เรียน มีทักษะในการใช้สื่อการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบาย การใช้คำถามการสรุปบทเรียน มีความสามารถในการวัดและประเมินผลในห้องเรียน มีความตั้งใจในการสอน มีความรับผิดชอบในการทำงาน พึงเสียดังชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทุกฝ่ายในโรงเรียน และมีบุคลิกภาพเหมาะสมที่จะเป็นครูอยู่ในระดับมาก มีเจตคติต่อการฝึกอยู่ในระดับดี คือ ชอบและสนใจวิชาที่สอน ชอบครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ ที่ช่วยให้กำลังใจและข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะการสอน และโครงการพิเศษในโรงเรียนให้คุณประโยชน์แก่ตนเองและโรงเรียน

สมบุญ ภู่นวล (2535) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบของผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ได้แก่ เจตคติต่ออาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ให้กำลังใจและความเมตตา นักศึกษามีความสัมพันธ์กับอาจารย์พี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นในโรงเรียนเป็นอย่างดี

ครุณี ชัยมงคล (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโครงการฝึกสอนและฝึกงานของนักศึกษา สถาบันราชภัฏในสหวิทยาลัยพุทธชินราช : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิชาเอกสายวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจโครงการฝึกสอนและฝึกงานของนักศึกษาพบว่า

1. หลักสูตรการฝึกสอนและการฝึกงานในสถาบันราชภัฏ สหวิทยาลัยพุทธชินราช มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการสอน การทดลองสอน การปฏิบัติการสอนจริง

2. ขั้นตอนการเตรียมการฝึกประสบการณ์คล้ายคลึงกัน ได้แก่ การสำรวจโรงเรียน การแต่งตั้งบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง การสำรวจจำนวนนักศึกษา และการจัดการปฐมนิเทศนักศึกษา

3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโครงการ ได้แก่ 1) ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการเตรียมการฝึกประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ ได้รับความช่วยเหลือจากภาควิชาน้อยเกินไป และความไม่พอใจของกลุ่มมือ 2) ส่วนบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโครงการ มีปัญหาระดับปานกลาง มีปัญหาในระดับสูง คือ ความไม่รับผิดชอบในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ ปัญหาที่มีในระดับต่ำ คือ การให้ความร่วมมือในการนิเทศของโรงเรียน 3) ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่มีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความประพฤติไม่เหมาะสมของนักศึกษา สวัสดิการเรื่องที่อยู่อาศัยไม่ดีพอ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยว่าแห้ว พื้นฐานความรู้ของนักศึกษาไม่ดีพอ และขาดทักษะการใช้สื่อการสอน ส่วนปัญหาด้านผู้สาวอยู่ในระดับน้อย

บังอร อนุเมธางกูร (2541) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนานักศึกษาครูของสถาบันราชภัฏยะเชิงเตตรา พบว่า

1. ด้านการเตรียมการสอน มีปัญหาเรื่องการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียน ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน การกำหนดขั้นตอนในการสอนให้สอดคล้องกับเวลา
2. ด้านวิธีสอนและกระบวนการ มีปัญหาเรื่องการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาเรื่องการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน สื่อการสอนของโรงเรียนไม่พอ หนังสือและคู่มือการสอนไม่พอ
4. ด้านการปกครองชั้นเรียน มีปัญหาเรื่องการควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย การควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนที่ก่อความวุ่นวายในห้องเรียน การใช้จิตวิทยาในการปกครองชั้นเรียน การอบรมนักเรียนด้านกิริยามารยาท
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผล การสอนซ่อมนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวเข้ากับอาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อนนักศึกษา บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

เจริญ รองเดช (2542) ได้วิจัยเรื่ององค์ประกอบของกระบวนการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของสถาบันราชภัฏตามทัศนะของคณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า

1. คณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์เห็นด้วยกับองค์ประกอบของกระบวนการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้านการวางแผน การจูงใจ การจัดทีมงาน การจูงใจ การสื่อสาร การติดตามดูแล และการประเมินผล การจัดทรัพยากร และการสนับสนุนในระดับมากทุกองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบพบว่า ประเด็นสำคัญที่เห็นด้วยระดับมาก คือ

1.1 ด้านการวางแผน เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและแนวปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยงอย่างชัดเจน วางแผนติดตามดูแลและการประเมินผลให้กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบรรลุเป้าหมาย

1.2 ด้านการจัดองค์การ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นหน่วยประสานงาน สังกัดคณะครุศาสตร์ และกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างชัดเจน

1.3 ด้านการจัดทีมงาน เกี่ยวกับการชี้แจงให้ทีมงานเข้าใจและตระหนักในเป้าหมาย และความสำคัญของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้โอกาสทีมงานร่วมพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย

1.4 ด้านการจูงใจ เกี่ยวกับการจัดระบบบริการ อำนวยความสะดวก และสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน การจัดประชุมสัมมนา เพื่อพัฒนาอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงอย่างต่อเนื่อง จูงใจทีมงานให้ตระหนักและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่

1.5 ด้านการสื่อสาร เกี่ยวกับการสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องอำนวยความสะดวกในการ ประสานงานและการสื่อสารอย่างเพียงพอ จัดประชุมสัมมนานักศึกษาและอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานและสื่อสารภายในและภายนอกสถาบัน ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

1.6 ด้านการติดตามดูแลและประเมินผล เกี่ยวกับการจัดระบบการติดตามดูแลและประเมินผลให้ เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้การประเมินผลเป็นหน้าที่ ร่วมกันของคณะกรรมการดำเนินการ อาจารย์นิเทศก์ และโรงเรียนที่มีหน่วยฝึกให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนา รูปแบบกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

1.7 ด้านการจัดทรัพยากรและการสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลโรงเรียนและหน่วยฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู และให้จัดยานพาหนะในการติดตามดูแลและการนิเทศอย่างเป็นเอกเทศ

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครู กับอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น องค์ประกอบด้านการจัดการทรัพยากรและการสนับสนุน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครู กับอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามเพศ คณะวิชาที่สังกัด ประสบการณ์ และวุฒิทางการศึกษา พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับอาจารย์นิเทศก์ ที่มีเพศ คณะวิชาที่สังกัด ประสบการณ์ และวุฒิทางการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของกระบวนการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับ อาจารย์นิเทศก์ จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า

4.1 ให้คณะกรรมการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย ฝ่ายวิชาการ ฝ่าย ธุรการ ฝ่ายวิจัยและพัฒนา

4.2ให้นำผลการปฏิบัติงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นองค์ประกอบพิจารณาความดี ความชอบ

4.3 จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างสมบูรณ์แบบ

4.4 ให้ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มเวลา ด้วยค่า ก ข คง จ

4.5 ให้จัดยานพาหนะในการนิเทศอย่างเป็นเอกเทศ

4.6 จัดให้มีครูต้นแบบ (Master Teacher) ทั้งในสถาบันและโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึก

วโร เพ็งสวัสดิ์ (2543) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู พบว่า (1) คุณลักษณะความเป็นครู กระบวนการนิเทศและติดตามผลของสถาบันราชภัฏ การ เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์ การเอาใจใส่ของอาจารย์พี่เลี้ยง เจตคติต่ออาชีพครู และ การคบเพื่อนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญที่

ระดับ 0.1 (2) การเอาใจใส่ของอาจารย์พี่เลี้ยง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.1 หมายความว่า การดูแลเอาใจใส่ของอาจารย์พี่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด จะคอยดูแลช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ส่งเสริมความรู้วิธีสอน วิธีประเมินผล วิธีปกครองชั้นเรียน ตลอดจนแนะนำงานต่าง ๆ ให้นักศึกษามีประสบการณ์และความรู้

การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาอาชีวศึกษา ได้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการกำหนดเงื่อนไขก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และกำหนดกิจกรรมที่ต้องทำระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับการดำเนินงานโดยให้เป็นความร่วมมือระหว่างภาควิชาอาชีวศึกษา สำนักฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่ายทั้งนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ควบคุมการฝึกงาน และผู้บริหารสถานประกอบการ

วรารณ สติวงษ์ (2543) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาชีววิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การจัดหลักสูตรและการดำเนินงานแทบทุกเรื่องไม่มีปัญหา ยกเว้นเรื่องกำหนดจำนวนหน่วยกิตการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการอนุญาตให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียน กระทบวิชาอื่นควบคู่กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่านักศึกษาและอาจารย์นิเทศก์ต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ หรือแหล่งอื่น ๆ และให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่าย ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษาเครือข่ายที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในช่วง 3 ปี ย้อนหลังที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีรายชื่อสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนี้

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า*
2. โรงเรียนพรตพิทยพยัต*
3. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง*
4. โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก*
5. โรงเรียนสตรีศรีบุญตรบ่าเพ็ญ*
6. โรงเรียนวัดสังฆราชา*
7. โรงเรียนสังฆปรินายกสรณ*

ระดับอาชีวศึกษา

1. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี*
2. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี*
3. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี**

* เป็นสถานศึกษาเครือข่ายที่ได้ลงนามข้อตกลงทางวิชาการแล้ว

** เป็นสถานศึกษาที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการลงนามข้อตกลงทางวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูที่เลี้ยงในสถานศึกษาเครือข่าย ที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การสร้างเครื่องมือ

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 1.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างให้ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์
- 1.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล

ลักษณะของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check list) และเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งการบริหาร ประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร ประสบการณ์ในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check list) และเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ ประกอบด้วย ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านครูที่เลี้ยง ด้านจำนวนการรับและดูแลนักศึกษา ด้านจำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นำศึกษาจะฝึกสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถามสำหรับครูที่เลี้ยงมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check list) และเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุราชการ ประสบการณ์ในการสอนวิชาด้านการเกษตร ประสบการณ์ในการเป็นครูที่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเป็นอาจารย์ที่เลี้ยง
2. ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check list) และเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ ประกอบด้วย ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านครูที่เลี้ยง ด้านจำนวนการรับและดูแลนักศึกษา ด้านจำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นำศึกษาจะฝึกสอน ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งแบบสอบถามและหนังสืออนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นประชากรในการวิจัยด้วยตนเอง
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยรายละเอียดแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากสถานศึกษาต่าง ๆ มีดังนี้

สถานศึกษา	จำนวนแบบสอบถามจากผู้บริหารและครูที่เลี้ยงที่ได้รับกลับคืนมา	
	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
1. โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า	3	5.67
2. โรงเรียนพรดพิทยพยัต	6	11.32
3. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง	5	9.43
4. โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก	5	9.43
5. โรงเรียนวัดสังฆราชา	6	11.32
6. โรงเรียนสังฆปริณายก	3	5.67
ระดับอาชีวศึกษา		
1. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี	9	16.98
2. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี	8	15.09
3. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี	8	15.09
รวม	53	100.00

หมายเหตุ :

1. จำนวนครูที่เลี้ยงในแต่ละสถานศึกษามีจำนวนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. จำนวนผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามคือ 29 คน จำนวนอาจารย์ที่เลี้ยงที่ตอบแบบสอบถามคือ 24 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

นำแบบสอบถามไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์และหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่าย ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังได้ผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	22	75.86
หญิง	7	24.14
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 41 ปี	3	10.34
41-50 ปี	9	31.03
มากกว่า 50 ปี	17	58.63
อายุน้อยที่สุด 34 ปี		
อายุมากที่สุด 58 ปี		
อายุเฉลี่ย 50.10 ปี		
ตำแหน่งการบริหาร		
ผู้อำนวยการ	4	13.79
รองผู้อำนวยการ	15	51.73
หัวหน้าคณะ/กลุ่มสาระ	10	34.48
ประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร (ปี)		
น้อยกว่า 6 ปี	9	31.03
6-10 ปี	6	20.69
11-15 ปี	8	27.59
16-20 ปี	2	6.90
มากกว่า 20 ปี	4	13.79

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 29)	ร้อยละ
ประสบการณ์น้อยที่สุด 0 ปี		
ประสบการณ์มากที่สุด 28 ปี		
ประสบการณ์เฉลี่ย 10.50 ปี		
ประสบการณ์ในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์		
วิชาชีพครู		
มีประสบการณ์	27	93.10
ไม่มีประสบการณ์	2	6.90

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.86 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 58.63 มีตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการ ร้อยละ 51.73 มีประสบการณ์ในตำแหน่งการบริหารน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 31.03 และมีประสบการณ์ในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร้อยละ 93.10

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูพี่เลี้ยง

รายการ	จำนวน (N = 24)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	29.17
หญิง	17	70.83
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 41 ปี	3	12.50
41-50 ปี	9	37.50
มากกว่า 50 ปี	11	45.83
ไม่ตอบ	1	4.17
อายุน้อยที่สุด 28 ปี		
อายุมากที่สุด 56 ปี		
อายุเฉลี่ย 48.78 ปี		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 24)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	14	58.34
ปริญญาโท	10	41.66
อายุราชการ (ปี)		
น้อยกว่า 11 ปี	3	12.50
11-20 ปี	3	12.50
21-30 ปี	13	54.17
มากกว่า 30 ปี	5	20.83
อายุราชการน้อยที่สุด 5 ปี		
อายุราชการมากที่สุด 35 ปี		
อายุราชการเฉลี่ย 24.63 ปี		
ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตร (ปี)		
น้อยกว่า 11 ปี	4	16.67
11-20 ปี	4	16.67
21-30 ปี	10	41.66
มากกว่า 30 ปี	3	12.50
ไม่ระบุ	3	12.50
ประสบการณ์น้อยที่สุด 0 ปี		
ประสบการณ์มากที่สุด 33 ปี		
ประสบการณ์โดยเฉลี่ย 20.53 ปี		
ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง (ปี)		
น้อยกว่า 6 ปี	15	62.50
6-10 ปี	5	20.83
มากกว่า 10 ปี	4	16.67
ประสบการณ์น้อยที่สุด 0 ปี		
ประสบการณ์มากที่สุด 25 ปี		
ประสบการณ์โดยเฉลี่ย 7.27 ปี		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 24)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเป็นครูพี่เลี้ยง		
มีประสบการณ์	7	29.17
ไม่มีประสบการณ์	16	66.67
ไม่แน่ใจ	1	4.16

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครูพี่เลี้ยง พบว่า ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.83 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 45.83 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.34 อายุราชการ 21-30 ปี ร้อยละ 41.66 ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 62.50 และไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเป็นครูพี่เลี้ยง ร้อยละ 66.67

ตอนที่ 2 ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเครือข่าย

ตารางที่ 3 แสดงความพร้อมด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเครือข่าย

รายการ	ความถี่ (N = 24)	ร้อยละ
ทรัพยากรที่มีอยู่เพียงพอต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	20	83.33
สิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอ	3	12.50
ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก	1	4.17

จากตารางที่ 3 แสดงความพร้อมด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเครือข่าย พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 83.33 เห็นว่าทรัพยากรที่มีอยู่เพียงพอต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 4.17 เท่านั้นที่เห็นว่าไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4 แสดงความพร้อมด้านจำนวนการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวนรายวิชาและรายวิชาที่นักศึกษาสามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถานศึกษาเครือข่าย

รายการ	ความถี่ (N = 53)
จำนวนในการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (คน)	
1-5 คน	37
6-10 คน	5
มากกว่า 10 คน	6
จำนวนวิชาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถสอน (วิชา)	
1-5 วิชา	18
6-10 วิชา	10
มากกว่า 10 วิชา	7
รายวิชาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถสอน	
รายวิชาทางด้านพืช ได้แก่	
พืชผัก	14
ไม้ดอกไม้ประดับ	9
พืชไร่	8
การขยายพันธุ์พืช	8
ไม้ผล	7
การเพาะเห็ด	7
หลักพืชกรรม	4
ไม้ประดับ	2
ไม้ดอก	2
ดินและปุ๋ย	2
พืชผักสวนครัว	2
การจัดการสถานเพาะชำ	2
การผสมดินปลูก	1
การปลูกข้าว	1
อารักขาพืช	1
การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ (N = 53)
หลักพืชสวน	1
เกษตรภูมิทัศน์	1
รายวิชาทางด้านสัตว์ ได้แก่	
การผลิตโคเนื้อ	7
การผลิตสัตว์ปีก	3
หลักการเลี้ยงสัตว์	3
การเลี้ยงสัตว์น้ำ	2
การผลิตโคนม	2
การผลิตสุกร	2
โภชนศาสตร์	2
อาหารและการให้อาหารสัตว์	1
หลักการประมง	1
การเลี้ยงปลาสวยงาม	1
พืชอาหารสัตว์	1
การปรับปรุงพันธุ์สัตว์	1
โรคและการสุขาภิบาล	1
ทุ่งหญ้าและการจัดการทุ่งหญ้า	1
รายวิชาทางด้านอุตสาหกรรมเกษตร ได้แก่	
อุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น	3
การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	3
การถนอมอาหาร	2
ผลิตภัณฑ์พืช	2
ผลิตภัณฑ์สัตว์	2
แป้ง	2
การจัดการผลผลิตทางการเกษตร	1
ขนมอบ	1
เครื่องดื่ม	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ (N = 53)
อื่น ๆ ได้แก่	
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	6
เกษตรผสมผสาน	3
ช่างเกษตรเบื้องต้น	1
การจำหน่ายสินค้าเกษตร	1
ธุรกิจเกษตร	1

จากตารางที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษาเครือข่ายสามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 1-5 คนและสามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ 1-5 รายวิชา ส่วนใหญ่รายวิชาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถสอน คือ รายวิชาด้านพืช รายวิชาด้านสัตว์ รายวิชาด้านอุตสาหกรรมเกษตร และอื่น ๆ สำหรับรายวิชาด้านพืชส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ พืชไร่ การขยายพันธุ์พืช ไม้ผล การเพาะเห็ด หลักพืชกรรม ไม้ประดับ ไม้ดอก ดินและปุ๋ย พืชผักสวนครัว การจัดการสถานเพาะชำ และอื่น ๆ รายวิชาด้านสัตว์ส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ การผลิตโคเนื้อ การผลิตสัตว์ปีก หลักการเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงสัตว์น้ำ การผลิตโคนม การผลิตสุกร โภชนศาสตร์ และอื่น ๆ รายวิชาด้านอุตสาหกรรมเกษตรส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การถนอมอาหาร ผลิตภัณฑ์พืช ผลิตภัณฑ์สัตว์ แป้ง และอื่น ๆ

ตารางที่ 5 แสดงความพร้อมด้านครูพี่เลี้ยงของสถานศึกษาเครือข่ายตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง

รายการ	μ	σ	ความหมาย
1. ครูพี่เลี้ยงมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.54	1.03	มากที่สุด
2. ครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี	4.68	0.83	มากที่สุด
3. ครูพี่เลี้ยงมีคุณลักษณะของความเป็นครู	4.62	0.49	มากที่สุด
4. ครูพี่เลี้ยงรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.53	0.58	มากที่สุด
5. ครูพี่เลี้ยงมีทักษะและเทคนิคในการนิเทศแบบกัลยาณมิตร	4.49	0.58	มากที่สุด
6. ครูพี่เลี้ยงครองตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณครู และการเป็นครูมืออาชีพ	4.58	0.58	มากที่สุด
7. ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.30	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.52	0.44	มากที่สุด

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย (μ) 1.00-1.80 หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด
 ค่าเฉลี่ย (μ) 1.81-2.60 หมายถึง มีความพร้อมน้อย
 ค่าเฉลี่ย (μ) 2.61-3.40 หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย (μ) 3.41-4.20 หมายถึง มีความพร้อมมาก
 ค่าเฉลี่ย (μ) 4.21-5.00 หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า โดยภาพรวมทั้งหมดสถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมด้านด้านครูพี่เลี้ยงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ได้แก่ ครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี (ค่าเฉลี่ย 4.68) ครูพี่เลี้ยงมีคุณลักษณะของความเป็นครู (ค่าเฉลี่ย 4.62) ครูพี่เลี้ยงครองตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณครูและการเป็นครูมืออาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.58) ครูพี่เลี้ยงมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 4.54) ครูพี่เลี้ยงรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.53) ครูพี่เลี้ยงมีทักษะและเทคนิคในการนิเทศแบบกัลยาณมิตร (ค่าเฉลี่ย 4.49) ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.30)

ตารางที่ 6 แสดงความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเครือข่ายตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง

ตารางที่ 6.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

รายการ	μ	σ	ความหมาย
1. สถานศึกษามีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ	4.25	0.68	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์	4.13	0.71	มาก
3. สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม	4.08	0.83	มาก
4. สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล	3.87	0.86	มาก
5. สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	4.06	0.79	มาก
6. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	4.06	0.82	มาก
7. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ และปลอดภัย	4.17	0.73	มาก
8. มีระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข	4.23	0.67	มากที่สุด
9. สถานศึกษามีสาธารณูปโภค	4.26	0.71	มากที่สุด
10. สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอและมีสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.11	0.70	มาก
11. สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ	4.40	0.57	มากที่สุด
12. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง	4.20	0.70	มาก
13. สถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	4.11	0.75	มาก
14. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	4.02	0.75	มาก
15. สถานศึกษามีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยง แก้ปัญหาท้องถิ่นได้นำไปปฏิบัติได้จริง	3.92	0.81	มาก

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ความหมาย
16. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.08	0.73	มาก
17. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.02	0.69	มาก
18. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	3.92	0.78	มาก
19. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้ ทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น	4.06	0.69	มาก
20. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	4.25	0.55	มากที่สุด
21. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา	4.04	0.85	มาก
22. สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง	4.13	0.65	มาก
23. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา	4.04	0.65	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.10	0.58	มาก

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย (μ) 1.00-1.80 หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย (μ) 1.81-2.60 หมายถึง มีความพร้อมน้อย
 ค่าเฉลี่ย (μ) 2.61-3.40 หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง ค่าเฉลี่ย (μ) 3.41-4.20 หมายถึง มีความพร้อมมาก
 ค่าเฉลี่ย (μ) 4.21-5.00 หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด

จากตารางที่ 6.1 พบว่า โดยภาพรวมทั้งหมดสถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการผู้บริหารและครูที่เล็งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 5 รายการ ได้แก่ สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือ ความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 4.40) สถานศึกษามีสาธารณูปโภค (ค่าเฉลี่ย 4.26) สถานศึกษามีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.25) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ค่าเฉลี่ย 4.25) มีระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข (ค่าเฉลี่ย 4.23) ตามลำดับ

มีความพร้อมด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมาก 18 รายการ ได้แก่ ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง (ค่าเฉลี่ย 4.20) สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ และปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.17) สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.13) สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.13) สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอและมีสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.11) สถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ย 4.11) สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.08) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.08) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้ ทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา (ค่าเฉลี่ย 4.04) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.04) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยง แก้ปัญหาท้องถิ่นได้ นำไปปฏิบัติได้จริง (ค่าเฉลี่ย 3.92) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม

หลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 3.92) สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล (ค่าเฉลี่ย 3.87) ตามลำดับ

ตารางที่ 6.2 ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน

รายการ	μ	σ	ความหมาย
1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.79	มาก
2. ผู้บริหารมีความเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม และซื่อสัตย์	4.15	0.82	มาก
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับ อบายมุขและสิ่งเสพติด	4.28	0.86	มากที่สุด
4. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	4.15	0.79	มาก
5. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของ ผู้เกี่ยวข้อง	4.13	0.88	มาก
6. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย	4.11	0.78	มาก
7. ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและหลักการบริหาร จัดการ	4.09	0.81	มาก
8. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ และเท่าเทียมกัน	4.08	0.70	มาก
9. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น	4.06	0.74	มาก
10. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และอุทิศตนให้กับการ พัฒนาผู้เรียน	4.17	0.83	มาก
11. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ	4.26	0.71	มากที่สุด
12. ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู	4.36	0.65	มากที่สุด
13. ครูศึกษาหาความรู้ และพัฒนาการสอนอยู่เสมอ	4.17	0.67	มาก
14. ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายหลักสูตร	4.08	0.73	มาก
15. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.06	0.66	มาก
16. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.73	มาก

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ความหมาย
17. ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน	4.04	0.73	มาก
18. ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.68	มาก
19. ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	4.02	0.77	มาก
20. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	3.75	0.87	มาก
21. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้	4.09	0.69	มาก
22. ครูทุกคนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป	4.66	0.52	มากที่สุด
23. ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก โท	4.36	0.59	มากที่สุด
24. ครูได้สอนตรงกับความถนัด	4.53	0.58	มากที่สุด
25. ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนปีละไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง	4.28	0.79	มากที่สุด
26. สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	4.19	0.62	มาก
27. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.09	0.71	มาก
28. สถานศึกษามีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแผนพัฒนา	3.83	0.94	มาก
29. สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.02	0.87	มาก
30. สถานศึกษามีระบบการดูแล นิเทศและประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา	4.00	0.73	มาก
31. สถานศึกษาจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง	4.06	0.69	มาก

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ความหมาย
32. สถานศึกษากำหนดงานให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเหมาะสมและตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์	4.26	0.62	มากที่สุด
33. สถานศึกษามีการกำหนดแผนกลยุทธ์จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นแผนแม่บทการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	3.84	0.79	มาก
34. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน	3.96	0.78	มาก
35. สถานศึกษาจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เข้าร่วมเพื่อรู้จักบุคคลสำคัญและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น	3.75	1.02	มาก
36. สถานศึกษามีการจัดสวัสดิการที่จำเป็นแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.81	1.02	มาก
37. สถานศึกษาจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียน และกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูอื่น ๆ	3.64	0.96	มาก
38. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.26	0.68	มากที่สุด
39. ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการเกี่ยวกับการเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.87	0.88	มาก
40. ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด	4.00	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.10	0.57	มาก

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย (μ) 1.00-1.80 หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย (μ) 1.81-2.60 หมายถึง มีความพร้อมน้อย
 ค่าเฉลี่ย (μ) 2.61-3.40 หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง ค่าเฉลี่ย (μ) 3.41-4.20 หมายถึง มีความพร้อมมาก
 ค่าเฉลี่ย (μ) 4.21-5.00 หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด

จากตารางที่ 6.2 พบว่าโดยภาพรวมทั้งหมดสถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมด้านด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการผู้บริหารและครูที่เล็งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 9 รายการ ได้แก่ ครูทุกคนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 4.66) ครูได้สอนตรงกับ ความถนัด (ค่าเฉลี่ย 4.53) ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.36) ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก โท (ค่าเฉลี่ย 4.36) ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับการอบายมุขและสิ่งเสพติด (ค่าเฉลี่ย 4.28) ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนปีละไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง (ค่าเฉลี่ย 4.28) ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.26) สถานศึกษากำหนดงานให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเหมาะสมและตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.26) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.26)

สถานศึกษามีความพร้อมด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนมาก 31 รายการ ได้แก่ สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 4.19) ครูมีความรับผิดชอบ ชี้อัตถ์ ตรงต่อเวลา และอุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.17) ครูศึกษาหาความรู้ และพัฒนาการสอนอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.17) ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 4.17) ผู้บริหารมีความเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม และซื่อสัตย์ (ค่าเฉลี่ย 4.15) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง (ค่าเฉลี่ย 4.15) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 4.13) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย (ค่าเฉลี่ย 4.11) ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.09) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและหลักการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย 4.09) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.09) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.09) ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน (ค่าเฉลี่ย 4.08) ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.08) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 4.06) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษาจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.06) ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.04) ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีระบบการดูแล นิเทศและประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.00) ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนา

นักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.00) ครุภัณฑ์ผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.96) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.96) ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการเกี่ยวกับการเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 3.87) สถานศึกษามีการกำหนดแผนกลยุทธ์จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นแผนแม่บทการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 3.84) สถานศึกษามีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแผนพัฒนา (ค่าเฉลี่ย 3.83) สถานศึกษามีการจัดสวัสดิการที่จำเป็นแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 3.81) ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.75) สถานศึกษาจัดกิจกรรมในท้องถิ่นที่ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เข้าร่วมเพื่อรู้จักบุคคลสำคัญและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.75) สถานศึกษาจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียน และกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.64)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังสามารถสรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่จะรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ ศึกษาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเครือข่าย ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษาด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ความพร้อมของสถานศึกษาด้านจำนวนการรับและการดูแลนักศึกษา ความพร้อมของสถานศึกษาด้านจำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นักศึกษาจะฝึกสอน ความพร้อมของสถานศึกษาด้านครูพี่เลี้ยง ความพร้อมของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ คือ ผู้บริหาร และอาจารย์ที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกสอนในสถานศึกษาเครือข่ายจำนวน 10 แห่ง โดยมีผู้บริหารจำนวน 29 คน ครูพี่เลี้ยง 24 คน รวมเป็น 53 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและแบบสอบถามสำหรับครูพี่เลี้ยง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริหารและครูพี่เลี้ยง

ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.86 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 58.63 มีตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการ ร้อยละ 51.73 มีประสบการณ์ในตำแหน่งการบริหารน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 31.03 และมีประสบการณ์ในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร้อยละ 93.10 อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.83 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 45.83 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.34 อายุราชการ 21-30 ปี ร้อยละ 41.66 ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 62.50 และไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเป็นครูพี่เลี้ยง ร้อยละ 66.67

2. ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำนวนการรับและการดูแลนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมถึงจำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นักศึกษาจะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สถานศึกษาเครือข่ายส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเครือข่ายร้อยละ 83.33 สามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 1-5 คนและสามารถฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครูได้ 1-5 รายวิชา ส่วนใหญ่รายวิชาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถสอน คือ รายวิชาด้านพืช รายวิชาด้านสัตว์ รายวิชาด้านอุตสาหกรรมเกษตร และอื่น ๆ สำหรับรายวิชาด้านพืชส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ พืชไร่ การขยายพันธุ์พืช ไม้ผล การเพาะเห็ด หลักพืชกรรม ไม้ประดับ ไม้ดอก ดินและปุ๋ย พืชผักสวนครัว การจัดการสถานเพาะชำ และอื่น ๆ รายวิชาด้านสัตว์ส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ การผลิตโคนม การผลิตสัตว์ปีก หลักการเลี้ยงสัตว์ การผลิตโคนม การเลี้ยงสัตว์น้ำ การผลิตโคนม การผลิตสุกร โภชนศาสตร์ และอื่น ๆ รายวิชาด้านอุตสาหกรรมเกษตรส่วนใหญ่ที่สามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ฝึกสอน ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การถนอมอาหาร ผลิตภัณฑ์พืช ผลิตภัณฑ์สัตว์ แป้ง และอื่น ๆ

3. ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในด้านครูพี่เลี้ยง

โดยภาพรวมทั้งหมดสถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมด้านด้านครูพี่เลี้ยงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายการ ได้แก่ ครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี (ค่าเฉลี่ย 4.68) ครูพี่เลี้ยงมีคุณลักษณะของความเป็นครู (ค่าเฉลี่ย 4.62) ครูพี่เลี้ยงครองตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณครูและการเป็นครูมืออาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.58) ครูพี่เลี้ยงมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 4.54) ครูพี่เลี้ยงรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.53) ครูพี่เลี้ยงมีทักษะและเทคนิคในการนิเทศแบบกัลยาณมิตร (ค่าเฉลี่ย 4.49) ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.30)

4. ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการจัดการเรียนการสอน

4.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

โดยภาพรวมทั้งหมดสถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 5 รายการ ได้แก่ สถานศึกษาจัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือ ความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 4.40) สถานศึกษามีสาธิตรูปโลก (ค่าเฉลี่ย 4.26) สถานศึกษามีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.25) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ค่าเฉลี่ย 4.25) มีระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข (ค่าเฉลี่ย 4.23) ตามลำดับ และ มีความพร้อมด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมาก 18 รายการ ได้แก่ ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง (ค่าเฉลี่ย 4.20) สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ และ

ปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.17) สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.13) สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.13) สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอและมีสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.11) สถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ย 4.11) สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.08) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.08) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการเชื่อมโยงสาระความรู้ ทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา (ค่าเฉลี่ย 4.04) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.04) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยง แก้ปัญหาท้องถิ่นได้ นำไปปฏิบัติได้จริง (ค่าเฉลี่ย 3.92) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 3.92) สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล (ค่าเฉลี่ย 3.87) ตามลำดับ

4.2 ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน

โดยภาพรวมทั้งหมดสถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการผู้บริหารและครูที่เลี้ยงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 9 รายการ ได้แก่ ครูทุกคนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 4.66) ครูได้สอนตรงกับ ความถนัด (ค่าเฉลี่ย 4.53) ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.36) ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก โท (ค่าเฉลี่ย 4.36) ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด (ค่าเฉลี่ย 4.28) ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนปีละไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง (ค่าเฉลี่ย 4.28) ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.26) สถานศึกษากำหนดงานให้

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเหมาะสมและตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.26) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.26)

สถานศึกษามีความพร้อมด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนมาก 31 รายการ ได้แก่ สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 4.19) ครูมีความรับผิดชอบ ชี้อัตถ์ ตรงต่อเวลา และอุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.17) ครูศึกษาหาความรู้ และพัฒนาการสอนอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.17) ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 4.17) ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม และชี้อัตถ์ (ค่าเฉลี่ย 4.15) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง (ค่าเฉลี่ย 4.15) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 4.13) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย (ค่าเฉลี่ย 4.11) ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.09) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและหลักการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ย 4.09) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.09) สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.09) ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน (ค่าเฉลี่ย 4.08) ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.08) ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 4.06) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 4.06) สถานศึกษาจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.06) ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.04) ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.02) สถานศึกษามีระบบการดูแล นิเทศและประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.00) ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.00) ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.96) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.96) ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการเกี่ยวกับการเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 3.87) สถานศึกษามีการกำหนดแผนกลยุทธ์จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นแผนแม่บทการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 3.84) สถานศึกษามีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแผนพัฒนา (ค่าเฉลี่ย 3.83) สถานศึกษามีการจัด

สวัสดิการที่จำเป็นแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 3.81) ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.75) สถานศึกษาจัดกิจกรรมในท้องถิ่นที่ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เข้าร่วมเพื่อรู้จักบุคคลสำคัญและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.75) สถานศึกษาจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียน และกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.64)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำนวนการรับและการดูแลแก่นักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สถานศึกษาเครือข่ายส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเครือข่ายร้อยละ 83.33 สามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 1-5 คนและสามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ 1-5 รายวิชา ส่วนใหญ่รายวิชาที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสามารถสอน คือ รายวิชาด้านพืช รายวิชาด้านสัตว์ รายวิชาด้านอุตสาหกรรมเกษตร และอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเครือข่ายส่วนใหญ่ได้ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้นักศึกษามาเป็นระยะเวลายาวนานจึงมีความพร้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่นักศึกษา

2. ความพร้อมของครูพี่เลี้ยงของสถานศึกษาเครือข่าย

ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมของครูพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากทุกรายการ ทำให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงต้องมีความพร้อมในการเป็นครูพี่เลี้ยง โดยเฉพาะในรายการที่ครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี (ค่าเฉลี่ย 4.68) และครูพี่เลี้ยงมีคุณลักษณะของความเป็นครู (ค่าเฉลี่ย 4.62) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวโร เฟิงสวัสดิ์ (2543) ที่ว่าการเอาใจใส่ของอาจารย์พี่เลี้ยงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนั้น ถ้าครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนก็จะทำให้คอยดูแล ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ส่งเสริมความรู้ วิธีสอน วิธีประเมินผล วิธีปกครองชั้นเรียน ตลอดจนแนะแนวทางต่าง ๆ ให้นักศึกษา ส่วนครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาและการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30) แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าในรายการนี้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดซึ่งอาจมาจากการประสานงานในการดำเนินการรับนักศึกษา/การเลือกวิชาที่สอนมักจะผ่านฝ่ายวิชาการมากกว่าที่จะติดต่อโดยตรงกับครูพี่เลี้ยง

3. การจัดการเรียนการสอน

3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุดถึง 5 รายการ นอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก 18 รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในรายการที่ว่า สถานศึกษาจัดครู

เข้าสอนตามสาขาวิชาหรือความถนัดหรือความรู้ ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 4.40) แสดงว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมของครูพี่เลี้ยงที่มีคุณวุฒิ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์สอนที่พบว่า เกือบครึ่ง (ร้อยละ 41.66) มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรระหว่าง 21-30 ปี ซึ่งเหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง เพราะจะช่วยในการให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล ทองชาติ (2539) ที่ว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการเข้าสอนอย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา และการจัดการเรียนการสอนด้านการเรียนการสอนในเรื่องให้นักเรียนมีโอกาสใช้อุปกรณ์ และเครื่องมือวิจัยของครู ผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ในรายการที่ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีสาธารณูปโภค (ค่าเฉลี่ย 4.26) มีระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข (ค่าเฉลี่ย 4.23) สถานศึกษามีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงานอย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.25) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมานะ สิ้นธุฆยานนท์ (2550) ปัจจัยที่ส่งเสริมการศึกษาที่พบว่า โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนและกระบวนการบริหารคุณภาพ มีอิทธิพลส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ประสิทธิภาพของโรงเรียนและการทำงานของครู ซึ่งจะเห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นทำให้นักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รู้การทำงานไม่เฉพาะแต่การสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว จะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่อื่น ๆ อีกด้วย

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง มีความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด 9 รายการ และมาก 31 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ครูทุกคนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 4.66) ครูได้สอนตรงกับความถนัด (ค่าเฉลี่ย 4.53) ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย 4.36) ครูที่สอนตรงตามวิชา เอก โท (ค่าเฉลี่ย 4.36) ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เห็นว่าสถานศึกษาเครือข่ายมีความพร้อมในการสนับสนุนให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

1. จากการวิจัย พบว่า สถานศึกษาเครือข่ายส่วนใหญ่มีความพร้อมในการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรอยู่แล้ว ดังนั้นสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรควรทำความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรกับสถานศึกษาเครือข่ายโดยการจัดรายวิชาที่เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น การสังเกตการณ์สอน การทดลองฝึกการสอนก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจริง เป็นต้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ นักศึกษา ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. จากการวิจัย พบว่า จำนวนโรงเรียน/สถานศึกษาที่ทำความร่วมมือกับคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อให้นักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมี

จำนวนไม่มากนัก ดังนั้นสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรควรเร่งทำความร่วมมือกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมที่จะเป็นสถานศึกษาเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มากขึ้นเพื่อรองรับนักศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรที่มีจำนวนมากขึ้น

3. จากการวิจัยพบว่า ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเป็นครูพี่เลี้ยง ดังนั้นสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรควรจัดอบรม ผู้บริหาร และครูพี่เลี้ยงให้มีความรู้ ความเข้าใจการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเรื่อง ความพร้อมของอาจารย์/ครูพี่เลี้ยงต่อการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภา

ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาเครือข่าย

1. จากการวิจัย พบว่า สถานศึกษาเครือข่ายที่ทำความร่วมมือส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านสถานที่ สภาพแวดล้อม จำนวนการรับและการดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดี แต่เมื่อดูค่าเฉลี่ยรายข้อ ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาและการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรและครูพี่เลี้ยงควรได้ปรึกษาหารือและประสานความช่วยเหลือในเรื่องดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น

2. ครูพี่เลี้ยงที่จะทำหน้าที่ในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความพร้อมในด้านประสบการณ์สอน ด้านความเป็นครู ด้านเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ซึ่งจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ศึกษามีต้นแบบที่ดีในการเป็นครูในอนาคต

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : ราชกิจจานุเบกษา. คณะศึกษาศาสตร์. 2524. เอกสารสัมมนาฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนรุ่นที่ 8 (พิเศษ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา.
- คุรุสภา. รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 3/2549. จาก http://www.kps.or.th/modules/wnw01/view_more.php
- เจริญ รองเดช. 2542. องค์ประกอบของกระบวนการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏ ตามทัศนะของคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ครุณี ชัยมงคล. 2536. “การบริหารโครงการฝึกสอนและฝึกงานนักศึกษาสถาบันราชภัฏในสหวิทยาลัย พุทธชินราช : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิชาเอกสายวิทยาศาสตร์”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บ้งอร อนุเมธางกูร. 2541. รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนานักศึกษาครูของสถาบันราชภัฏยะลา. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏยะลา.
- ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2551. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2551).
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2527. เอกสารประกอบการสอนการวางโครงการสอนอาชีพเกษตร สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา.
- พระมหาอดิสร ธีรสีโล. 2540. เอกสารสรุปการอภิปราย เรื่องวิธีการสร้างคุณธรรมด้านจริยธรรม. พิษณุโลก : พิมพ์.
- ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร. 2541. คู่มือการฝึกสอน. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. เอกสารอัดสำเนา.
- มานะ สันธูวงษานนท์. 2550. ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน 2549- มีนาคม 2550)
- มหาวิทยาลัยสารคาม. ศูนย์ฝึกประสบการณ์และพัฒนาวิชาชีพ คณะศึกษาศาสตร์. โครงสร้างหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต จาก <http://www.edu.msu.ac.th>
- มหาวิทยาลัยสารคาม. ตอนที่ 1 แนวคิดในการผลิตครู. จาก <http://www.edu.msu.ac.th/>

etc/manit50/pdf/pedc/test/section1.pdf -

วราภรณ์ สิทธิวงศ์.2543. “การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ภาควิชาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วาโร เฟิงส์วดี. 2543. การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. วารสาร วิทยบริการ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม).

วัชร บวรณสิงห์. 2527. **ลักษณะครูที่ดี**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. เอกสารอัดสำเนา.

ศศิประภา งามจำ. 2540. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างกลุ่มภูมิภาค กลาง.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.

แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู จาก <http://www.moe.go.th/mod/wijai/teacher.htm>

สมบุญ ภู่นวล. 2535. การศึกษารูปแบบของผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. ภาควิชาทดสอบและวิจัย การศึกษา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา.

สถาพร ดิยัง. 2539. “การศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกสอน จากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงและนักเรียน.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. **รางวัลเกียรติยศ : เส้นทางความก้าวหน้าแห่งวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักมาตรฐานวิชาชีพ. 2548. **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุรพล ทองชาติ. 2539. การศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพโรงเรียนขยายโอกาส **ทางการศึกษา เขตการศึกษา 2**. บทคัดย่องานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในห้องสมุดคุรุสัมนาการ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 จาก <http://www.inspect12.moe.go.th/insite/Vijai.htm#4>.

สุวิทย์ หิรัณยกานต์ สิริวรรณ เมธีวิวัฒน์ และธนินทร์ชัย อินทราภรณ์. 2540. **พจนานุกรม ศัพท์การศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอ. คิว. บู้ค เซ็นเตอร์ จำกัด.

อุดมศักดิ์ นิกรพิทยา. 2534. “การประเมินโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัด มหาสารคาม”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่าย

เรื่อง

ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 11 หน้า จำนวน 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
ตอนที่ 2 ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในด้านต่าง ๆ
3. โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาวิจัย
4. คำตอบและความคิดเห็นของท่านจะมีค่าอย่างยิ่งและถูกสงวนไว้เป็นความลับโดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยซึ่งจะไม่ทำให้ท่านเกิดความเสียหายใดใด

ขอขอบพระคุณ

ศราวุธ อินทรเทศ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำแนะนำ : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมคำลงในช่องว่าง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ตำแหน่งการบริหาร

- ☐ ผู้อำนวยการ
- ☐ รองผู้อำนวยการ
- ☐ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
- ☐ หัวหน้าคณะ/กลุ่มสาระ
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร.....ปี

5. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือไม่

☐ เคย ☐ ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเครือข่าย

2.1 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

1. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านมีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกษตรหรือไม่ เพราะเหตุใด

[illegible]

2. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนเกษตรหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านครูพี่เลี้ยง

คำแนะนำ : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างด้านขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงมากที่สุด
มาก	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงมาก
ปานกลาง	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงปานกลาง
น้อย	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ครูพี่เลี้ยงมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี					
2	ครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี					
3	ครูพี่เลี้ยงมีคุณลักษณะของความเป็นครู					
4	ครูพี่เลี้ยงรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
5	ครูพี่เลี้ยงมีทักษะและเทคนิคในการนิเทศแบบกัลยาณมิตร					
6	ครูพี่เลี้ยงครองตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณครูและการเป็นครูมืออาชีพ					
7	ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาและการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

2.3 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านจำนวนการรับและการดูแลนักศึกษา

1. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านสามารถรับและดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกษตรได้จำนวนเท่าใด เพราะเหตุใด

2.4 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านจำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นักศึกษาจะฝึกสอน

1. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านสามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกษตรได้ฝึกสอนและดูแลประจำชั้นในวิชาด้านการเกษตรได้จำนวนกี่วิชา อะไรบ้าง

2.5 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

คำแนะนำ : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างด้านขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนปานกลาง
น้อย	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนสอนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนสอนน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ก. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน					
1	มีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ					
2	มีการบริหารเชิงกลยุทธ์					
3	มีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม					
4	มีการตรวจสอบและถ่วงดุล					
5	มีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
6	มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
7	มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ และปลอดภัย					
8	มีระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข					
9	มีสาธารณูปโภค					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอ และมีสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
11	จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือ ความรู้ความสามารถ					
12	ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง					
13	มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
14	มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม					
15	มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยง แก้ปัญหาท้องถิ่นได้ นำไปปฏิบัติได้จริง					
16	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับ ธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
17	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหา ความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
18	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและ ตัดสินใจ					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้ ทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น					
20	มีการจัดกิจกรรมการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม					
21	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา					
22	มีการ ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง					
23	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา					
	ข. ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน					
24	ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
25	ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม และซื่อสัตย์					
26	ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง					
28	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง					
29	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย					
30	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและหลักการบริหารจัดการ					
31	ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและ เท่าเทียมกัน					
32	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
33	ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และอุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน					
34	ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ					
35	ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู					
36	ครูศึกษาหาความรู้ และพัฒนาการสอนอยู่เสมอ					
37	ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายหลักสูตร					
38	ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
39	ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
40	ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและ อิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการ ประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน					
41	ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียน และเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง					
42	ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจาก แหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน					
43	ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน					
44	ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข สถานการณ์ได้					
45	ครูทุกคนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป					
46	ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก โท					
47	ครูได้สอนตรงกับความถนัด					
48	ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนปีละไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง					
49	มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของ ผู้เรียนและท้องถิ่น					
50	มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
51	มีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
52	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
53	มีระบบการดูแล นิเทศและประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา					
54	มีการจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง					
55	กำหนดงานให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเหมาะสมและตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
56	มีการกำหนดแผนกลยุทธ์จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นแผนแม่บทการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู					
57	มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน					
58	มีการจัดกิจกรรมในท้องถิ่นที่ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เข้าร่วมเพื่อรู้จักบุคคลสำคัญและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น					
59	มีการจัดสวัสดิการที่จำเป็นให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
60	มีการจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียน และกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูอื่น ๆ					
61	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
62	ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการเกี่ยวกับการเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
63	ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด					

ขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาให้ข้อมูล

แบบสอบถามสำหรับครูพี่เลี้ยง

เรื่อง

ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ คือ ครูพี่เลี้ยงของสถานศึกษาในเครือข่ายของคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 11 หน้า จำนวน 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
ตอนที่ 2 ความพร้อมของสถานศึกษาเครือข่ายในด้านต่าง ๆ
3. โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้อง
ของการศึกษาวิจัย
4. คำตอบและความคิดเห็นของท่านจะมีค่ายิ่งและถูกสงวนไว้เป็นความลับโดยจะใช้ประโยชน์
เพื่องานวิจัยซึ่งจะไม่ทำให้ท่านเกิดความเสียหายใดใด

ขอขอบพระคุณ

ศราวุธ อินทรเทศ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำแนะนำ : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หรือเติมคำลงในช่องว่าง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

3. อายุราชการ.....ปี

4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาทางด้านการเกษตร.....ปี

5. ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....ปี

6. ท่านเคยอบรมเกี่ยวกับการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงอย่างมืออาชีพที่สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรจัดขึ้นหรือไม่

☐ เคย

☐ ไม่เคย

☐ ไม่แน่ใจ

ตอนที่ 2 ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเครือข่าย

2.1 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

1. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านมีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกษตรหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนเกษตรหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านครูพี่เลี้ยง

คำแนะนำ : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างด้านขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

มากที่สุด	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงมากที่สุด
มาก	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงมาก
ปานกลาง	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงปานกลาง
น้อย	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านครูพี่เลี้ยงน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ครูพี่เลี้ยงมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี					
2	ครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี					
3	ครูพี่เลี้ยงมีคุณลักษณะของความเป็นครู					
4	ครูพี่เลี้ยงรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
5	ครูพี่เลี้ยงมีทักษะและเทคนิคในการนิเทศแบบกัลยาณมิตร					
6	ครูพี่เลี้ยงครองตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามจรรยาบรรณครูและการเป็นครูมืออาชีพ					
7	ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาและการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

2.3 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านจำนวนการรับและการดูแลนักศึกษา

1. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านสามารถรับและดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกษตรได้จำนวนเท่าใด เพราะเหตุใด

2.4 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านจำนวนวิชาและความรับผิดชอบในการดูแลประจำชั้นที่นักศึกษาจะฝึกสอน

1. ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านสามารถให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกษตรได้ฝึกสอนและดูแลประจำชั้นในวิชาด้านการเกษตรได้จำนวนกี่วิชา อะไรบ้าง

2.5 ความพร้อมของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

คำแนะนำ : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างด้านขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

มากที่สุด หมายถึง สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด

มาก หมายถึง สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนมาก

ปานกลาง หมายถึง สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนปานกลาง

น้อย หมายถึง สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนสอนน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง สถานศึกษาของท่านมีความพร้อมในด้านการจัดการเรียนสอนน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ก. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน					
1	มีการจัดองค์การ โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ					
2	มีการบริหารเชิงกลยุทธ์					
3	มีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม					
4	มีการตรวจสอบและถ่วงดุล					
5	มีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
6	มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
7	มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ และปลอดภัย					
8	มีระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข					
9	มีสาธารณูปโภค					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอและมีสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
11	จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา หรือความถนัด หรือความรู้ความสามารถ					
12	ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง					
13	มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
14	มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม					
15	มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยง แก้ปัญหาท้องถิ่นได้นำไปปฏิบัติได้จริง					
16	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับ ธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
17	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
18	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้ ทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น					
20	มีการจัดกิจกรรมการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม					
21	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา					
22	มีการ ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง					
23	มีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา					
	ข. ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน					
24	ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
25	ผู้บริหารมีความเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม และซื่อสัตย์					
26	ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง					
28	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง					
29	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย					
30	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและหลักการบริหารจัดการ					
31	ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและ เท่าเทียมกัน					
32	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
33	ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และอุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน					
34	ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ					
35	ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู					
36	ครูศึกษาหาความรู้ และพัฒนาการสอนอยู่เสมอ					
37	ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายหลักสูตร					
38	ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
39	ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
40	ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและ อิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการ ประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน					
41	ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียน และเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง					
42	ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจาก แหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน					
43	ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน					
44	ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข สถานการณ์ได้					
45	ครูทุกคนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป					
46	ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก โท					
47	ครูได้สอนตรงกับความถนัด					
48	ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนปีละไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง					
49	มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของ ผู้เรียนและท้องถิ่น					
50	มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
51	มีการกำหนดแผนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
52	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
53	มีระบบการดูแล นิเทศและประเมินผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา					
54	มีการจัดและส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง					
55	กำหนดงานให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเหมาะสมและตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
56	มีการกำหนดแผนกลยุทธ์จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นแผนแม่บทการพัฒนาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู					
57	มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน					
58	มีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนที่ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เข้าร่วมเพื่อรู้จักบุคคลสำคัญและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น					
59	มีการจัดสวัสดิการที่จำเป็นให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

ข้อ	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
60	มีการจัดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียน และกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูอื่น ๆ					
61	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
62	ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการเกี่ยวกับการเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
63	ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานและร่วมมือกับสถาบันผลิตครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษา และการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด					

ขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาให้ข้อมูล